

ЗАКОН ЗА ПОДЗЕМНИТЕ БОГАТСТВА

Отразена деноминацията от 05.07.1999 г.

Обн. ДВ. бр. 23 от 12 Март 1999г., изм. ДВ. бр. 28 от 4 Април 2000г., изм. ДВ. бр. 108 от 14 Декември 2001г., изм. ДВ. бр. 47 от 10 Май 2002г., изм. ДВ. бр. 86 от 30 Септември 2003г., изм. ДВ. бр. 28 от 1 Април 2005г., изм. ДВ. бр. 94 от 25 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр. 30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр. 36 от 2 Май 2006г., изм. ДВ. бр. 37 от 5 Май 2006г., изм. ДВ. бр. 55 от 6 Юли 2007г., изм. ДВ. бр. 70 от 8 Август 2008г., изм. ДВ. бр. 19 от 13 Март 2009г., изм. ДВ. бр. 82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр. 46 от 18 Юни 2010г., изм. ДВ. бр. 61 от 6 Август 2010г., **изм. ДВ. бр.100 от 21 Декември 2010г.**

Част първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Глава първа. ПРЕДМЕТ И ОБХВАТ

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) Този закон урежда условията и реда за:

1. търсене, проучване и добив на подземните богатства на територията на Република България, в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона в Черно море;

2. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) опазване на земните недра чрез рационално използване на подземните богатства при проучването, добива и първичната им преработка;

3. управление на минните отпадъци от проучването, добива и първичната преработка на подземните богатства.

(2) Законът не се прилага за дейности, свързани със:

1. научни изследвания, учебна и преподавателска работа;

2. добив на злато от руслата на реките чрез ръчно промиване;

3. добив на соли и елементи от морската вода.

(3) (Нова - ДВ, бр. 61 от 2010 г.) Забранява се добивът на подземни богатства във:

1. леглата на реките;

2. принадлежащите земи на реките и на водохранилищата;

3. крайбрежните заливаеми ивици на реките.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) Подземни богатства по смисъла на закона са полезните изкопаеми и минните отпадъци от добива и първичната им преработка, групирани като:

1. метални полезни изкопаеми;

2. неметални полезни изкопаеми - индустриални минерали;

3. нефт и природен газ;

4. твърди горива;

5. строителни материали;

6. скалнооблицовъчни материали;

7. минни отпадъци.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Подземните богатства по ал. 1, т. 5 и 6 са общоразпространени полезни изкопаеми.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Подземните богатства на територията на Република България, в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона в Черно море със заведени в Националния баланс на запасите и ресурсите на подземни богатства запаси и/или ресурси, за ползването на които няма признати и/или предоставени права и няма открита процедура по признаване и/или предоставяне на права по този закон и по Закона за концесиите, както и остатъчните запаси и/или ресурси след техническата ликвидация на миннодобивните обекти са подземни богатства с установени находища.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Актуализиран списък с информация за местоположението, групата на полезните изкопаеми и състоянието на запасите и/или ресурсите на подземните богатства с установени находища по ал. 3 се изготвя ежегодно от министъра на икономиката, енергетиката и туризма и се публикува на интернет страницата на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

Чл. 3. (1) Подземните богатства са изключителна държавна собственост.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.)

Чл. 4. (1) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Търсенето и проучването на подземните богатства се извършва въз основа на разрешение за:

1. търсене и проучване на подземни богатства по [чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4](#);

2. проучване на подземни богатства по [чл. 2, ал. 1 и 3](#).

(2) Добивът на подземни богатства се извършва чрез предоставяне на концесия.

Чл. 5. Права за подземни богатства се предоставят чрез:

1. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) разрешения за търсене и проучване и за проучване, издадени от министъра на икономиката, енергетиката и туризма след одобрение от Министерския съвет;

2. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) разрешения за търсене и проучване и за проучване на нефт и газ и разрешения за търсене и проучване и за проучване на подземни богатства в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона, издадени от Министерския съвет по предложение на министъра на икономиката, енергетиката и туризма;

3. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) концесии за добив, предоставени от Министерския съвет по предложение на министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

4. (отм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.)

Чл. 5а. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Права за управление на минни отпадъци се предоставят от министъра на икономиката, енергетиката и туризма по реда на глава осма.

Глава втора.

ОРГАНИ ПО УПРАВЛЕНИЕТО НА ПОДЗЕМНИТЕ БОГАТСТВА

Чл. 6. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Компетентен орган по [чл. 5, т. 1](#) е министърът на икономиката, енергетиката и туризма.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Компетентен орган по [чл. 5, т. 2](#) е Министерският съвет, който оправомощава министъра на икономиката, енергетиката и туризма да сключи договор за търсене и проучване или за проучване.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Компетентен орган по [чл. 5, т. 3](#) е Министерският съвет, който оправомощава министъра на икономиката, енергетиката и туризма да сключи договор за добив на подземни богатства.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.)

(5) (Доп. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., отм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) (1) Министерският съвет определя държавната политика по управление на подземните богатства с цел устойчивото развитие на страната, националната сигурност и привличането на инвеститори и приема Национална стратегия за развитие на минната индустрия.

(2) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма:

1. разработва и след съгласуване с други заинтересовани министерства, ведомства и организации внася за приемане от Министерския съвет стратегията по ал. 1;

2. координира, провежда обществени поръчки за определяне на изпълнител и възлага изпълнението на инвестиционни и други проекти за геоложко и геоеколожко изучаване на територията на Република България, в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона в Черно море;

3. управлява Националния геоложки фонд;

4. организира набирането, поддържането в актуално състояние и съхраняването на данните по [чл. 32, ал. 1, т. 1](#) от Закона за кадастъра и имотния регистър, както и създаването и поддържането на специализирани карти, регистри и информационна система въз основа на тези данни и въз основа на данни от кадастъра за:

а) разрешенията за търсене и проучване и за проучване;

б) откритията и находищата на подземни богатства;

в) предоставените концесии за добив на подземни богатства;

г) разрешителните за управление на съоръжения за минни отпадъци;

5. издава удостоверения за регистрирани открития на находища;

6. организира създаването и поддържането на Национален баланс на запасите и ресурсите на подземни богатства за всички видове подземни богатства по [чл. 2](#);

7. извършва предвидените в този закон действия, включително като провежда конкурси и търгове, води преговори и дава разрешения за търсене и проучване и за проучване на подземни богатства по [чл. 2, ал. 1, т. 1, 2 и 4 - 7](#) след одобрение от Министерския съвет и сключва договори в случаите, определени с този закон;

8. създава необходимата организация и прави предложения пред Министерския съвет за предоставяне на разрешения за търсене и проучване и за проучване на подземни богатства по [чл. 2](#) в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона в Черно море, както и за предоставяне на разрешения за търсене и проучване и за проучване на нефт и природен газ и сключва договори в случаите, определени с този закон;

9. контролира изпълнението на задълженията на титулярите на разрешения за търсене и проучване и за проучване по сключените от него договори по този закон;

10. създава необходимата организация и прави предложения пред Министерския съвет за предоставяне на концесии за добив на подземни богатства по [чл. 2](#);

11. провежда конкурси и търгове, води преговори и сключва концесионни договори в случаите, определени с този закон;

12. контролира изпълнението на задълженията на концесионерите по сключените по този закон договори;

13. предоставя права за управление на минни отпадъци по реда на част първа, глава осма;

14. в качеството си на компетентен орган по прилагането на Директива 2006/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2006 г. относно управлението на отпадъците от миннодобивните индустрии и за изменение на Директива 2004/35/ЕО изготвя и предоставя на Европейската комисия предвидените в директивата доклади;

15. упражнява други правомощия, възложени му с нормативен акт.

Глава трета.

ДЪРЖАВНА ПОРЪЧКА ЗА ГЕОЛОЖКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Геоложките изследвания в Република България, финансирани с държавни средства, се провеждат по реда на [Закона за обществените поръчки](#) и въз основа на стратегията по [чл. 7, ал. 1](#).

Чл. 9. (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Министерството на икономиката, енергетиката и туризма разработва и финансира приоритетната тематика и свързаните с нея годишни задачи в областта на геологията.

Чл. 10. (Отм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.)

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Цялата придобита геоложка информация, както и създаденият интелектуален продукт стават собственост на държавата и се предават за съхраняване и използване в Националния геоложки фонд.

Глава четвърта.

ИНФОРМАЦИЯ И ДОКУМЕНТАЦИЯ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 70 ОТ 2008 Г.)

Чл. 12. (1) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Геоложка информация е съвкупността от всички сведения и данни, получени в процеса на геоложките изследвания, търсенето и/или проучването и добива на подземни богатства, която подлежи на предаване, приемане, обработка и съхранение.

(2) Според вида на информационния носител геоложката информация може да се квалифицира на натурална и оригинална, като:

1. натуралната геоложка информация се носи от натурални информационни носители - образци на скали и минерални суровини от естествени разкрития и геологопроучвателни разработки, сондажна ядка, шлифи, лабораторни проби и други;

2. оригинална геоложка информация са сведенията и данните, получени в процеса на изпълнение на геоложки задачи, които се съхраняват на хартиени, прозрачни, магнитни и оптични носители, както и на различни твърдетелни памети.

(3) Според метода на съхранение на геоложките сведения и данни информацията може да бъде печатна и цифрова (дигитална), като:

1. печатната геоложка информация представлява текстове, графики, таблици, разрези, карти, планове и други;

2. цифровата (дигиталната) геоложка информация са цифрови геоложки сведения и данни, които могат да се обработват, записват, съхраняват и възпроизвеждат чрез компютърни устройства и системи.

(4) Според степента на изпълнение на геоложките задачи геоложката информация се класифицира на първична, междинна и окончателна, като:

1. първична информация е съвкупността от първичните данни от натуралната информация независимо от информационните носители; тя е основа за получаване на междинна и окончателна информация;

2. междинна информация са неокончателните данни, които подлежат на допълнителна обработка и се съхраняват до получаване на окончателната информация;

3. окончателна информация са данни, които отразяват изпълнението на геоложките проучвания, технологичните изследвания, научноизследователските работи и други; окончателната информация може да се съхранява на различни по вид информационни носители.

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Титулярите на разрешение за търсене и проучване и за проучване, концесионерите и изпълнителите на обществени поръчки за геоложки изследвания са длъжни да:

1. водят пълна и подробна документация за геоложките изследвания и другите дейности по предоставените разрешения или концесии и да я представят за проверка в съответствие с условията на сключените договори;

2. отчитат резултатите от геоложките проучвания и другите дейности по предоставените разрешения или концесии чрез междинни отчети и окончателен доклад;

3. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) предоставят на министъра на икономиката, енергетиката и туризма придобития веществен материал след приключване на геоложките изследвания, свързани с него;

4. събират, идентифицират, съхраняват и документират минералното разнообразие в предоставените им площи и обекти;

5. водят и съхраняват документация за дейностите по управление на минните отпадъци и съоръжението за минни отпадъци до закриването му и да я представят за проверка на компетентния орган, когато действат като оператори на съоръжения за минни отпадъци.

(2) Резултатите от геоложките изследвания, търсещо-проучвателните и концесионните дейности, тяхното интерпретиране и оценката на постигнатите цели се отразяват в геоложки доклади.

(3) Изискванията към информацията и документацията, получени в резултат на дейностите, извършвани по този закон, се уреждат с акт на Министерския съвет.

Чл. 14. (1) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) За срока на действие на разрешенията за търсене и проучване и за проучване или на концесиите за добив информацията и документацията по [чл. 13](#) е собственост на министъра на икономиката, енергетиката и туризма, и на титуляря на разрешението или на концесионера. Съсобствениците са длъжни да осигурят поверителност на

информацията по време на нейното събиране, съхраняване, предаване и ползване съгласно условията на сключения договор.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Копия от информацията по ал. 1 се предоставят за съхранение в Националния геоложки фонд от титуляря на разрешението или от концесионера.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Цялата информация по [чл. 13](#) се предава от титуляря на разрешението или концесионера в Националния геоложки фонд в 45-дневен срок от прекратяването на разрешението или концесията и става собственост на българската държава.

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Информацията и документацията за подземните богатства, придобита до или след влизането в сила на закона, се предава като държавна собственост в Националния геоложки фонд.

Глава пета.

НАЦИОНАЛЕН ГЕОЛОЖКИ ФОНД (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 70 ОТ 2008 Г.)

Чл. 16. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма поддържа Национален геоложки фонд, който събира, обработва, съхранява и предоставя за ползване срещу заплащане геоложката информация от изследвания и други дейности, свързани с търсенето, проучването и добива на подземни богатства по [чл. 13](#).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) В Националния геоложки фонд се създават и поддържат специализирани информационни системи за данните от геоложките изследвания, търсенето, проучването и добива на подземни богатства.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Функциите на Националния геоложки фонд и условията и редът за ползване на информацията в него от съответните потребители се регламентират с акт на Министерския съвет.

Глава шеста.

СПЕЦИАЛИЗИРАНИ КАРТИ И РЕГИСТРИ НА РАЗРЕШЕНИЯТА ЗА ТЪРСЕНЕ И ПРОУЧВАНЕ И ЗА ПРОУЧВАНЕ И КОНЦЕСИИ ЗА ДОБИВ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 47 ОТ 2002 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 100 ОТ 2010 Г.)

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма организира набирането, поддържането в актуално състояние и съхраняването на данните по [чл. 32, ал. 1, т. 1](#) ЗКИР за разрешенията за търсене и проучване и за проучване, предоставени при условията и по реда на закона, и създаването на специализирани карта и регистър и информационна система въз основа на тези данни, както и въз основа на данни от кадастъра.

Чл. 18. (Доп. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Министерството на икономиката, енергетиката и туризма организира създаването и поддържа специализирана карта и регистър на концесиите за добив, предоставени при условията и по реда на този закон.

Чл. 19. (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) (1) Специализираните карти на площите за търсене и проучване и за проучване и на концесионните площи и регистрите на разрешенията за търсене и проучване и за проучване и на концесиите за добив на подземни богатства се създават и водят при условия и по ред, определени от Министерския съвет, при спазване изискванията на [глава четвърта](#) от Закона за кадастъра и имотния регистър.

(2) Специализираните карти и регистри са публични, поддържат се на интернет страницата на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма и всички лица имат право да получават официални преписи и извлечения от тях.

Глава седма.

НАЦИОНАЛЕН БАЛАНС НА ЗАПАСИТЕ И ОЦЕНКА НА РЕСУРСИТЕ. РЕГИСТЪР НА ОТКРИТИЯТА И СПЕЦИАЛИЗИРАНИ КАРТА И РЕГИСТЪР НА НАХОДИЩАТА (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 47 ОТ 2002 Г.)

Чл. 20. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)
Министърът на икономиката, енергетиката и туризма съставя и води:

1. Национален баланс на запасите и ресурсите на подземни богатства по [чл. 2, ал. 1](#);

2. специализирани карта и регистър на находищата на подземните богатства по [чл. 2, ал. 1](#);

3. регистър на откритията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Националният баланс на запасите и ресурсите на подземни богатства, наричан по-нататък "Националния баланс", се изготвя ежегодно по данни за състоянието и изменението на запасите и ресурсите, предоставени от изпълнителите на обществени поръчки за геоложки изследвания, от титулярите на разрешения за търсене и проучване и за проучване, от концесионерите и едноличните търговски дружества, на чийто капитал едноличен собственик е държавата, осъществяващи добив на подземни богатства.

(3) Запасите и ресурсите на находищата на подземни богатства, включени в Националния баланс, се отчитат в съответствие с утвърдени от Министерския съвет класификации на запасите и ресурсите на подземни богатства.

(4) В специализираните карта и регистър на находищата на подземни богатства се отразяват всички регистрирани открития на находища на подземни богатства.

(5) В регистъра се регистрират открития, направени:

1. при изпълнение на задачи по геоложки изследвания по обществена поръчка;

2. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) от титуляри на разрешения за търсене и проучване и за проучване.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Не се вписва в регистъра откритие, заявено от лице, което не е титуляр или няма разрешение за търсене и проучване или за проучване или разрешението не е вписано в регистъра по [чл. 17](#).

(7) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Откритията по ал. 5 се регистрират след разглеждане и приемане на внесените геоложки доклади с изчислени запаси и/или ресурси от специализирана експертна комисия, назначена от министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма одобрява правила за състава и работата на специализираната експертна комисия.

(9) Откритието на подземно богатство, направено в резултат на геоложки изследвания по смисъла на [чл. 8](#), не поражда права по [чл. 29](#) за откривателя.

(10) Дейността по изготвянето и воденето на Националния баланс се урежда с акт на Министерския съвет.

(11) (Отм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)

Чл. 21. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) Откритията се регистрират като:

1. геоложко откритие;

2. търговско откритие.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Геоложкото откритие е резултат от дейности по разрешение за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства, поражда права за титуляря по [чл. 31, ал. 4](#) и заявлението за неговото регистриране съдържа:

1. описание по местоположението на откритието;

2. координати на крайните и характерните точки на площта, включваща откритието;

3. конкретните подземни богатства, които са установени с откритието, и групата по [чл. 2, ал. 1](#), към която принадлежат;

4. качествени характеристики на подземните богатства;

5. предварителна оценка на потенциала на откритието.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Търговското откритие е резултат от дейности по разрешение за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства, поражда права за концесия и заявлението за неговото регистриране съдържа:

1. описание на местоположението на откритието;

2. координати на крайните и характерните точки на площта, включваща откритието;

3. конкретните подземни богатства, които са установени с откритието, и групата по [чл. 2, ал. 1](#), към която принадлежат;

4. качествени характеристики на подземните богатства;

5. технико-икономическа оценка на запасите;

6. предлагани технологии за добив и преработка на подземните богатства и техните предварителни технически характеристики;

7. писмено становище от компетентния орган по околна среда за приложима процедура по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда за инвестиционното предложение за добив и първична преработка на подземни богатства от находището.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Обявяването на откритието за геоложко или за търговско откритие се извършва със заявлението по ал. 2 или 3 от титуляря на разрешение за търсене и проучване или за проучване до министъра на икономиката, енергетиката и туризма. Когато заявлението не отговаря на изискванията, министърът на икономиката, енергетиката и туризма или упълномощено от него длъжностно лице в срок до 15 дни от подаване на заявлението уведомява писмено заявителя за допуснатите нередовности и дава указания и срок за тяхното отстраняване.

(5) Заявленията по ал. 2 и 3 се внасят от титулярите на разрешения заедно с геоложки доклад за резултатите от извършените проучвания и изчислените запаси и/или ресурси съгласно наредба за геолого-техническата документация на проучвателните и миннодобивните обекти.

(6) Комисията по [чл. 20, ал. 7](#) разглежда геоложките доклади по ал. 5 в тримесечен срок от тяхното внасяне и изготвя протокол."

(7) В 15-дневен срок от датата на изготвяне на протокола по ал. 6:

1. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) министърът на икономиката, енергетиката и туризма или упълномощено от него длъжностно лице утвърждава протокола по ал. 6, извършва регистрацията и издава на титуляря удостоверение за направено геолошко откритие;

2. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) след представяне от титуляря на влязло в сила решение по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), с което се одобрява осъществяването, или на решение да не се извършва ОВОС на инвестиционното предложение за добив и първична преработка на подземните богатства, издадени по реда на [Закона за опазване на околната среда](#), министърът на икономиката, енергетиката и туризма или упълномощено от него длъжностно лице утвърждава протокола по ал. 6, извършва регистрацията и издава на титуляря удостоверение за направено търговско откритие.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма мотивирано отказва регистрацията на откритието, когато:

1. заявлението не отговаря на изискванията на ал. 2 и 3 и нередовностите не са отстранени по реда на ал. 4;

2. внесеният от титуляря геоложки доклад е разгледан и не е приет от комисията по [чл. 20, ал. 7](#);

3. има влязло в сила решение по ОВОС, с което не се одобрява осъществяването на инвестиционното предложение за добив и първична преработка на подземни богатства.

(9) В случаите на отказ по ал. 8 внесените заявления по ал. 2 и 3 се връщат на титулярите, а геоложките доклади по ал. 5 се завеждат в Националния геоложки фонд за съхранение и ползване.

(10) Отказът да се извърши регистрацията на откритието по чл. 21, ал. 1 подлежи на обжалване по реда на [Административнопроцесуалния кодекс](#).

Чл. 22. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Титулярите на разрешения за търсене и проучване и за проучване и концесионерите и търговските дружества, на чийто капитал едноличен собственик е държавата, извършващи дейности по добив на подземни богатства, са длъжни ежегодно или при поискване, но не повече от два пъти годишно да предоставят на министъра на икономиката, енергетиката и туризма информация за състоянието и изменението на запасите и ресурсите в предоставените площи и находища, както и необходимата информация и документация по [чл. 13](#) за проверка на тяхната достоверност.

Глава осма.

УПРАВЛЕНИЕ НА МИННИТЕ ОТПАДЪЦИ (НОВА - ДВ, БР. 70 ОТ 2008 Г.)

Чл. 22а. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) Управлението на минните отпадъци от проучването, добива и първичната преработка на подземни богатства се осъществява с цел предотвратяване, намаляване или ограничаване на вредното им въздействие върху компонентите на околната среда, безопасността и здравето на населението.

(2) Управлението на минните отпадъци се съобразява с най-добрите налични техники и включва приоритетни мерки по:

1. намаляване количеството на минните отпадъци;
2. предотвратяване или ограничаване на вредното им въздействие;
3. използването им и/или доизвличането на съдържащите се в тях полезни компоненти;
4. безопасното им съхраняване;
5. осигуряване на стабилността и безопасността на съоръжението за минни отпадъци;
6. провеждане на мониторинг на съоръжението за минни отпадъци, включително след неговото закриване.

(3) Разпоредбите на този закон не се отнасят за:

1. отпадъците, които не са пряк резултат от дейности по проучване, добив и първична преработка на подземни богатства;
2. отпадъците, образувани при дейности по проучване на подземни богатства в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море;
3. инжектирането на води в земните недра, включително и повторното инжектиране на изпомпани подземни води.

Чл. 22б. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) Минните отпадъци се класифицират според степента на риска за околната среда и човешкото здраве въз основа на качествената им характеристика и състав, както следва:

1. незамърсени почви, инертни отпадъци, неопасни отпадъци от проучването и отпадъци от добива и преработката на торф;

2. неопасни неинертни отпадъци;

3. опасни отпадъци.

(2) Минните отпадъци се депонират и съхраняват на определени за целта площадки или депа, наричани съоръжения за минни отпадъци, чието местоположение, конструкция и управление предотвратяват или максимално намаляват отрицателното им въздействие върху компонентите на околната среда и човешкото здраве, без да причиняват безпокойство чрез шум или миризми и без да влияят отрицателно на места от особен интерес.

(3) Не се допуска насипването или депонирането на минни отпадъци на места извън посочените в ал. 2 съоръжения, както и изоставянето на съоръженията без надзор и контрол.

(4) Съоръженията за минни отпадъци се категоризират според степента на тяхната опасност и риска за околната среда и човешкото здраве, като:

1. съоръжения "категория А" - съоръжения за минни отпадъци, които в резултат на непредвидени обстоятелства или лошо управление могат да станат причина за голяма авария и/или съдържат опасни отпадъци по ал. 1, т. 3 и опасни вещества или препарати над определен праг;

2. съоръжения "категория Б" - всички останали съоръжения за минни отпадъци.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Категорията на съоръжението се определя при условията и по реда на наредбата по [чл. 22к](#) посредством оценка на риска въз основа на качествената характеристика и състава на минния отпадък, включително на промените му в резултат на възможни вторични въздействия, както и на степента на стабилност на съоръжението според неговите технически характеристики.

(6) Отработените пространства, образувани в резултат на подземен или открит добив на подземни богатства, в които минните отпадъци се връщат като запълващ материал, не са съоръжения за минни отпадъци.

(7) (Отм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)

Чл. 22в. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) Титулярите на разрешение и концесионерите, от чиято дейност се формират минни отпадъци, както и всяко физическо или юридическо лице, в чието държане те се намират, отговарят за управлението на минните отпадъци в съответствие с изискванията на този закон.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Лицата по ал. 1 са длъжни да предприемат за своя сметка всички необходими мерки по [чл. 22а, ал. 2](#) в съответствие с изготвен от тях и утвърден от министъра на икономиката, енергетиката и туризма или от оправомощено от него длъжностно лице план за управление на минните отпадъци.

(3) Лицата по ал. 1 могат да възложат задълженията по управлението на минните отпадъци на трето лице чрез договор, при условие че то притежава необходимата квалификация, познания и технически възможности за осъществяване на дейностите по управление на минни отпадъци.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Лицата по ал. 1 и 3 са оператори на съоръжения за минни отпадъци и са длъжни да отчитат ежегодно до 31 март пред министъра на икономиката, енергетиката и туризма изпълнението на плана за управление на минните отпадъци, включително за количествата и състава на депонираните минни отпадъци, както и за резултатите и изводите от провеждания собствен мониторинг.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Операторите са длъжни да уведомяват министъра на околната среда и водите и министъра на икономиката, енергетиката и туризма незабавно, както и писмено, но не по-късно от 48 часа, за настъпили събития, застрашаващи стабилността на съоръжението за минни отпадъци и/или човешкото здраве и околната среда.

(6) След приключване на дейностите по концесионния договор, в това число и рекултивацията на съоръженията за минни отпадъци, същите се предават на собственика на минните отпадъци - държавата, за управление и мониторинг в съответствие с наредбата по [чл. 22к](#), с изключение на тези съоръжения, които обслужват и други концесии.

Чл. 22г. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) За дейности по управление на отпадъци по [чл. 22б, ал. 1, т. 1 и 2](#), съхранявани в съоръжения от категория "Б", се изисква одобрен от министъра на икономиката, енергетиката и туризма или от оправомощено от него длъжностно лице план за управление.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) За дейности по управление на всички минни отпадъци, съхранявани в съоръжение от категория "А", се изисква разрешително, включващо утвърден план за управление, издадено от министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Когато дейността, пораждаща минни отпадъци, подлежи на процедура по ОВОС съгласно [глава шеста](#) от Закона за опазване на околната среда, в обхвата на оценката задължително се включва и намерението за управление на минните отпадъци.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Когато дейността, пораждаща минни отпадъци, не подлежи на ОВОС, планът за управление се представя на министъра на икономиката, енергетиката и туризма за одобряване.

Чл. 22д. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Всяка дейност, пораждаща минни отпадъци, не може да се осъществява без одобрен от министъра на икономиката, енергетиката и туризма или от оправомощено от него длъжностно лице план за управление на минните отпадъци.

(2) Планът за управление на минните отпадъци се изготвя от операторите и съдържа:

1. вид и предложение за категория по [чл. 22б, ал. 4](#) на съоръжението с обосновка;
2. характеристика на минните отпадъци и прогнозното им количество;
3. описание на дейността, пораждаща минните отпадъци;
4. възможните рискове за околната среда и мерки за предотвратяването им, включително превантивни мерки за предотвратяване замърсяването на води, въздух и почви;
5. предложени процедури за контрол и мониторинг;
6. предложен план за закриване на съоръжението;
7. мерки за предотвратяване на големи аварии и аварийен план, когато съоръжението е от категория "А".

(3) (*) В плана за управление на минните отпадъци за съоръжение, включващо наличие на цианид, операторът предлага мерки за намаление концентрацията на слабокиселинния разложим цианид до възможно най-ниското равнище, използвайки най-добрите налични техники и в съответствие със сроковете, предвидени в [§ 89](#).

(4) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Заедно с плана операторът предоставя на министъра на икономиката, енергетиката и туризма документи, потвърждаващи информацията по ал. 2, както и за:

1. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) квалификацията, познанията и техническите си възможности за извършване на дейностите по управлението, както и за наличие на права за търсене и проучване или за проучване или за добив на подземни богатства по този закон, или че е упълномощено лице по [чл. 22в, ал. 3](#);

2. местоположението на съоръжението и други алтернативни варианти за местоположение, отразени на план с нанесени подземни и надземни комуникации, водни обекти, санитарно-охранителни зони, сгради и други;

3. инженерно-геоложки, хидрогеоложки, хидроложки, хидрохимични, сеизмични и морфоложки данни за района, в който ще бъде разположено съоръжението;

4. (нова - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) влязло в сила решение по ОВОС, издадено по реда на [глава шеста](#) от Закона за опазване на околната среда, или решение да не се извършва ОВОС;

5. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) доказателства, че притежава необходимите за дейността квалификация, познания и технически възможности.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) В случаите по [чл. 22г, ал. 1](#) документите по ал. 2 и 3 се разглеждат от министъра на икономиката, енергетиката и туризма или от оправомощено от него длъжностно лице в 30-дневен срок и ако има пропуски или информацията е недостатъчна, на кандидата се дава срок за отстраняването им или се връщат за отстраняване на нередовностите със задължителни указания.

(6) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) В срок до два месеца след отстраняване на пропуските по ал. 5 или от повторното внасяне на документите по ал. 2 и 3 министърът на икономиката,

енергетиката и туризма или оправомощено от него длъжностно лице одобрява или мотивирано отказва да одобри плана за управление на минните отпадъци.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г.) Редът за разработване, одобряване и преразглеждане на плана за управление на минните отпадъци се определя с наредбата по [чл. 22к](#).

Чл. 22е. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) В случаите по [чл. 22г, ал. 2](#) операторът подава заявление до министъра на икономиката, енергетиката и туризма за издаване на разрешително, в което се посочват трите имена и адресът на физическото лице или наименованието, седалището и търговската регистрация на юридическото лице. Към заявлението се прилагат:

1. документи, удостоверяващи самоличността на кандидата;
2. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) документ, удостоверяващ, че кандидатът има права за търсене и проучване или за проучване, или за добив на подземни богатства по този закон или има сключен договор с лица, притежаващи такива права;
3. предложение за местоположение на съоръжението и други алтернативни варианти за местоположение, отразени на план с нанесени подземни и надземни комуникации, водни обекти, санитарно-охранителни зони, сгради и други;
4. инженерно-геоложки, хидрогеоложки, хидроложки, хидрохимични, сеизмични и морфоложки данни за района, в който ще бъде разположено съоръжението;
5. (доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) план за управление на минните отпадъци, изготвен съобразно изискванията на [чл. 22д](#);
6. мерки за предотвратяване на големи аварии и аварийен план;
7. предложение за финансово обезпечение по [чл. 22з](#);
8. доказателства, че кандидатът притежава необходимите за дейността квалификация, познания и технически възможности;
9. декларация относно данните, които според оператора представляват търговска тайна и не трябва да са част от публичния регистър по [чл. 22ж, ал. 8](#).

(2) Заявлението и документите по ал. 1 се разглеждат в 30-дневен срок и ако има пропуски или информацията е недостатъчна, на кандидата се дава срок за отстраняването им или се връщат за отстраняване на нередовностите със задължителни указания.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)

(4) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) След отстраняване на пропуските и/или допълване на предоставената информация министърът на икономиката, енергетиката и туризма утвърждава плана за управление на минните отпадъци по ал. 1, т. 5 и издава разрешително.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., отм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)

Чл. 22ж. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Разрешителното по [чл. 22е, ал. 4](#) е безсрочно.

(2) Разрешителното се преразглежда на всеки 5 години или когато:

1. (доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) са настъпили значителни промени в експлоатацията на съоръжението за минни отпадъци, засягащи неговата конструкция в качествения състав или в количеството на минните отпадъци;
2. са настъпили промени в плана за управление;
3. резултатите от проверките на органа по [чл. 5а](#) налагат това;
4. резултатите от мониторинга налагат това;

5. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) при наличие на възможност за прилагане на по-добри налични техники по смисъла на [чл. 22а, ал. 2](#).

(3) При преразглеждането на разрешителното компетентният орган преценява необходимостта от изменение на условията в разрешителното или от актуализирането им.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма е длъжен да уведоми на ранен етап засегнатата общественост за предстоящите промени в условията на издаденото разрешително по [чл. 22е, ал. 4](#) и да осигури в продължение на 30 дни достъп до наличната документация.

(5) Засегнатата общественост в срока по ал. 4 може да изрази становище, което следва да бъде взето предвид при изменение на разрешителното.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Разрешителното по [чл. 22е, ал. 4](#), както и неговите изменения се оповестяват чрез средствата за масово осведомяване в 14-дневен срок от датата на издаването му, а в случаите на трансгранични въздействия се изпраща и на държавите, засегнати от дейността на съоръжението. В същия срок писмено се уведомява и заявителят.

(7) Заинтересованите лица могат да обжалват разрешението по реда на [Административнопроцесуалния кодекс](#) в 14-дневен срок от оповестяването му по ал. 6.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Министърът на икономиката, енергетиката, туризма поддържа публичен регистър на операторите и на издадените разрешителни по [чл. 22е, ал. 4](#).

Чл. 22з. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г., в сила от 01.05.2014 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Преди започване на дейностите по разрешителното операторът е длъжен да представи на министъра на икономиката, енергетиката и туризма финансово обезпечение.

(2) Финансовото обезпечение по ал. 1 трябва да покрива пълния размер на средствата, необходими за изпълнение на задълженията на оператора по разрешителното, както и да осигурява необходимите средства, предвидени в плана за управление на минните отпадъци.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Размерът на обезпечението се определя според вероятното въздействие върху околната среда на съоръжението, неговата категория, характеристиката на минните отпадъци и бъдещото ползване на рекултивираната земя и трябва да е достатъчно, за да покрие разходите по необходимите възстановителни работи, в случай че се наложи те да бъдат възложени от министъра на икономиката, енергетиката и туризма на трето лице.

(4) Финансовото обезпечение може да бъде осигурявано чрез:

1. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) представяне на безусловна неотменяема банкова гаранция, издадена в полза на министъра на икономиката, енергетиката и туризма;

2. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) откриване на доверителна сметка в банка, посочена от оператора и приемлива за министъра на икономиката, енергетиката и туризма;

3. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) представяне на застрахователна полица, в която министърът на икономиката, енергетиката и туризма е посочен като бенефициент;

4. учредяване на документарен акредитив, средствата от който могат да бъдат усвоявани единствено за изпълнение на дейностите по ал. 2;

5. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) предоставяне на друго законово обезпечение, съгласувано с министъра на икономиката, енергетиката и туризма;

6. едновременно прилагане на способите по т. 1 - 5 в съотношение, предложено от оператора.

(5) Размерът на финансовото обезпечение се актуализира периодично в съответствие с изпълнените от оператора мерки, заложи в плана за управление.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма освобождава финансовото обезпечение при закриване на съоръжението, като задържа част от него, достатъчна да гарантира задълженията на оператора след закриване на съоръжението за неговата поддръжка, мониторинг и контрол, а при необходимост - и за възстановителни мерки, съобразно плана за управление.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Средствата по предоставените финансови обезпечения не могат да са предмет на принудително изпълнение.

Чл. 22и. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) Операторите на съоръжения за минни отпадъци изготвят цялостен работен проект за изграждане, експлоатация и закриване на съоръжението за минни отпадъци.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Проектът по ал. 1 трябва да е съобразен с плана за управление на съоръжението, със съответните технически изисквания и най-добри налични техники и да е съгласуван с министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Операторът изготвя годишни работни проекти за експлоатация на съоръжението за минни отпадъци, които се съгласуват с министъра на икономиката, енергетиката и туризма заедно с годишните проекти за търсене и проучване или за проучване или за добив и първична преработка на подземни богатства.

Чл. 22к. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) С наредба на Министерския съвет се определят:

1. специфичните изисквания за управление на минните отпадъци, строителството, експлоатацията и закриването на съоръженията за минни отпадъци, техният технически надзор и мониторинг;

2. редът и условията за оценка на риска на съоръженията за минни отпадъци;

3. редът за утвърждаване на плана за управление на минните отпадъци и за издаване на разрешителни за съоръженията за минни отпадъци;

4. критериите за определяне размера на финансовото обезпечение по [чл. 22з](#), условията и редът за неговото представяне и освобождаване.

Част втора.

ТЪРСЕНЕ, ПРОУЧВАНЕ И ДОБИВ НА ПОДЗЕМНИ БОГАТСТВА

Глава първа.

РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ТЪРСЕНЕ И ПРОУЧВАНЕ И ЗА ПРОУЧВАНЕ И КОНЦЕСИИ ЗА ДОБИВ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 100 ОТ 2010 Г.)

Раздел I.

Общи разпоредби

Чл. 23. (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Разрешения за търсене и проучване и за проучване и концесии за

добив се предоставят на физически и юридически лица, регистрирани като търговец, които докажат наличието на необходимите за извършване на съответните дейности управленски и финансови възможности.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) За дадена площ могат да бъдат предоставени повече от едно разрешения за търсене и проучване или за проучване или концесия за добив, при условие че те се предоставят за различни подземни богатства, дейностите по едното разрешение или концесия няма да пречат за изпълнението на дейностите по другото разрешение или концесия и е получено съгласие от всеки действаш титуляр или концесионер.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Не се откриват процедури по предоставяне на разрешения за търсене и проучване и за проучване за площи, които покриват изцяло или включват части от площта, в границите на която е установено търговско откритие по [чл. 21, ал. 3](#) и е внесено заявление за регистрирането му, до окончателното приключване на процедурата по регистрирането или до отказа на компетентния орган да регистрира направеното търговско откритие по реда на [чл. 21](#).

(4) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Процедурите по предоставяне на разрешения за търсене и проучване и за проучване и концесии за добив се провеждат в съответствие с принципите за прозрачност, публичност и конкуренция.

Чл. 24. (1) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Лице, което отговаря на изискванията на [чл. 23, ал. 1](#), може да получи повече от едно разрешение или концесия за добив.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) В случаите по ал. 1 за изпълнение на дейностите по всяко разрешение и/или концесия се сключват отделни договори с министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

Чл. 25. (1) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Правата и задълженията, произтичащи от предоставено разрешение за търсене и проучване или за проучване, могат да се прехвърлят изцяло или частично на трети лица, които отговарят на изискванията на [чл. 23, ал. 1](#), само с разрешение на органа издал разрешението.

(2) Правата и задълженията, произтичащи от предоставена концесия за добив, могат да се прехвърлят изцяло или частично на трети лица, които отговарят на изискванията по [чл. 23](#), само с разрешение на Министерския съвет.

(3) Разходите по прехвърляне на правата и задълженията по ал. 1 и 2 са за сметка на титуляря на разрешението или на концесионера.

(4) В случай, че титулярят на разрешението или концесионерът запазва част от правата си по предоставеното разрешение или концесия, той отговаря солидарно с третото лице за поетите задължения, освен ако в договора е предвидено друго.

(5) В случай, че титулярят на разрешението или концесионерът прехвърли на трето лице изцяло правата си по предоставеното разрешение или концесия, всички права и задължения се прехвърлят на третото лице.

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., доп. - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) (1) Производство за предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване или на концесия за добив се открива след проверка в специализираните карти и регистри по този закон и след съгласуване със:

1. компетентните министри за опазване на националната сигурност и отбраната на страната, за защитени със закон територии, обекти и културни ценности;

2. кметовете, на територията на чиито общини е разположена площта за търсене и проучване или за проучване или концесионната площ, за удостоверяване на обстоятелството дали заявената площ за търсене и проучване или за проучване или за добив на подземни богатства по [чл. 2, ал. 1, т. 5 или 6](#) попада във:

а) урбанизирана територия с граници, определени с влязъл в сила подробен устройствен план;

б) територия, в чиито граници има влязъл в сила устройствен план за изграждане на национален обект или на обект на социалната или на техническата инфраструктура - публична общинска собственост;

в) територия с обществено предназначение, която е включена в приета от общинския съвет програма или план за развитие на общината по [чл. 21, ал. 1, т. 12](#) от Закона за местното самоуправление и местната администрация.

(2) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма изисква становище от органите по ал. 1 в 14-дневен срок от постъпване на заявлението по [чл. 51](#).

(3) Срокът за съгласувателните процедури не може да бъде по-дълъг от 30 дни. Непредставянето в този срок на становище от органите по ал. 1 се смята за съгласуване без бележки.

Раздел II.

Разрешения за търсене и проучване и за проучване (Загл. изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)
Разрешение за търсене и проучване или за проучване се предоставя за една от групите подземни богатства по [чл. 2, ал. 1](#) при спазване условията на [чл. 4, ал. 1](#).

Чл. 28. Разрешението за търсене и проучване или за проучване дава право на титуляря в границите на предоставената площ:

1. да извършва всички необходими дейности, насочени към откриване на находища на подземни богатства, за които е предоставено разрешението;

2. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) да извършва оценка на находища на подземни богатства, за които е предоставено разрешението, включително и чрез добив за технологични изпитвания, като добитите количества за технологични проби и за технологични изпитвания, утвърдени с работните проекти, могат да бъдат предмет на продажба при условия и по ред, определени в договора за търсене и проучване или за проучване преди получаване на концесия за добив;

3. да заяви в срока на разрешението съгласно изискванията на [чл. 21](#) откритието за търговско с оглед на надлежното му регистриране;

4. да получи по право концесия за добив при условията на [чл. 29](#).

Чл. 29. Титулярят на разрешение за търсене и проучване или за проучване се определя пряко за концесионер за добив на открито находище при следните условия:

1. (изм. и доп. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) да е заявил по реда на [чл. 21, ал. 3 и 5](#) откритие на находище на подземни богатства в срока и границите на площта по предоставеното му разрешение;

2. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) да е получил удостоверение за направено търговско откритие на находище по реда на [чл. 21, ал. 7](#);

3. (доп. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) да е подал писмено заявление за концесия до министъра на икономиката, енергетиката и туризма в

срок до 6 месеца след получаване на удостоверение за регистрираното търговско откритие.

Чл. 30. (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Титулярят на разрешението за търсене и проучване или за проучване е длъжен:

1. да извършва всички дейности по предоставеното разрешение в съответствие със закона и съобразно условията на сключения договор;
2. да уведомява компетентните органи за всяко откритие на подземни богатства и предоставя необходимата информация относно същото;
3. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) да предоставя информация по [чл. 13](#) в Националния геоложки фонд;
4. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 25.11.2005 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) при откриване на минерални, исторически или археологически находки, които имат признаци на културни ценности, да спре временно работата и да уведоми незабавно министъра на икономиката, енергетиката и туризма и министъра на културата.

Чл. 31. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) За подземните богатства по [чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4](#) се предоставя разрешение за търсене и проучване или за проучване за срок до:

1. пет години - за нефт и природен газ;
2. три години - за метални полезни изкопаеми, за неметални полезни изкопаеми и за твърди горива.

(2) За подземните богатства по [чл. 2, ал. 1, т. 5 - 7](#) се предоставя разрешение за проучване за срок до:

1. две години - за скалнооблицовъчни материали и за минни отпадъци;
2. една година - за строителни материали.

(3) Сроковете по ал. 1 могат да бъдат удължени с две продължения до две години всяко при условия и по ред, определени в сключения договор. Условие за всяко удължаване на първоначално определения срок е изпълнението на работната програма.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Ако преди края на последното удължаване на сроковете по ал. 3 титулярят на разрешението за търсене и проучване или за проучване направи геоложко откритие на подземни богатства, срокът на разрешението може да бъде удължен до една година, за да може титулярят да оцени това откритие.

Чл. 32. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Предоставената площ на разрешението за търсене и проучване или за проучване не може да надвишава:

1. за нефт и природен газ на сушата - 5 хил. кв.км, а в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона в Черно море - 20 хил. кв.км;
2. за метални полезни изкопаеми и твърди горива - до 200 кв.км;
3. за неметални полезни изкопаеми - до 50 кв.км;
4. за строителни материали - до 1 кв.км;
5. за скалнооблицовъчни материали - до 3 кв.км;
6. за минни отпадъци - до 3 кв.км.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) При регистриране на геоложко откритие на подземни богатства по [чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4](#), което е на границата на предоставената площ за търсене и проучване или за проучване, титулярят на разрешението има право на разширение на площта с цел цялостна оценка на откритието, при условие че разширението не засяга правата на други титуляри или концесионери.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Части от площта по ал. 1, т. 1 - 4 се освобождават от титуляря на разрешението за търсене и проучване или за проучване преди всяко удължаване на сроковете по чл. 31, ал. 3 и 4 при условия и по ред, определени в сключения договор.

(4) Титулярят на разрешението има право по своя преценка допълнително да освобождава площи в края на всяка година съгласно условията на сключения договор.

Раздел III. Концесия за добив

Чл. 33. (1) (Предишен текст на чл. 33, доп. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Концесия за добив се предоставя за конкретно находище на подземни богатства по чл. 2, ал. 1 с установени запаси и/или ресурси или отделни негови части (участъци).

(2) (Нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) С една концесия могат да бъдат предоставени права за добив на подземни богатства от две или повече групи по чл. 2, ал. 1, когато в границите на едно находище са установени и заведени в Националния баланс запаси и ресурси от различни групи подземни богатства.

(3) (Нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) В концесията за добив на подземни богатства се включва и необходимата налична инфраструктура като принадлежност на концесията.

Чл. 34. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Концесията за добив предоставя право на концесионера:

1. да придобие право на собственост върху видовете добити подземни богатства, за които е предоставена концесията, в съответствие с условията на сключения договор;

2. да придобие право на ползване върху минните отпадъци от добива и първичната преработка в съответствие с условията на сключения договор;

3. да извършва всички необходими дейности, свързани с добива, включително допроучване в границите на находището, складиране, преработка, транспорт и продажба на видовете подземни богатства, за които е предоставена концесията;

4. с допълнително споразумение към концесионния договор да получи право да допроучи и за срока на концесията да добива полезни изкопаеми от минните отпадъци, получени в резултат на дейностите по концесията.

Чл. 35. (1) Концесионерът е длъжен:

1. да извършва всички дейности по предоставената концесия съгласно закона и сключения договор;

2. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) да предоставя информацията по чл. 22 на министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 25.11.2005 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Концесионерът е длъжен при откриване на уникални минерални образувания или движими културни ценности в 7-дневен срок да уведоми министъра на икономиката, енергетиката и туризма и министъра на културата.

Чл. 36. (1) Концесията за добив се предоставя за срок до 35 години.

(2) Срокът на концесията може да бъде продължаван до 15 години при условията на сключения договор.

Чл. 37. (Изм. - ДВ, бр. 86 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) При предоставяне на концесия се определя концесионна площ, която включва:

1. площта на находището или отделни негови участъци, и
2. площите, необходими за осъществяване на дейностите по концесията, извън добива.

(2) Границите на концесионните площи и на обектите на концесията се нанасят в специализираните карти по [чл. 18](#) и [чл. 20, ал. 1, т. 2](#).

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Концесионната площ може да бъде променяна по мотивирано искане на концесионера до министъра на икономиката, енергетиката и туризма, след съгласуване по [чл. 23](#) и [26](#) и одобрение от Министерския съвет.

Чл. 38. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Концесията за добив по [чл. 29](#) трябва да е съобразена с условията на разрешението и на договора за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства.

Глава втора.

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ТЪРСЕНЕ И ПРОУЧВАНЕ И ЗА ПРОУЧВАНЕ И НА КОНЦЕСИИ ЗА ДОБИВ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 100 ОТ 2010 Г.)

Раздел I.

Общи разпоредби

Чл. 39. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Разрешения за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства по [чл. 2, ал. 1](#) се предоставят:

1. чрез конкурс;
2. чрез търг;
3. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) по право на заявител, когато е единствен кандидат, след изтичане на едномесечен срок от публикуване на съобщение за предстоящо предоставяне на разрешение в "Държавен вестник" и на интернет страницата на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

(2) Концесии за добив на подземни богатства по [чл. 2, ал. 1](#) се предоставят:

1. чрез конкурс;
2. чрез търг;
3. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) по право на титуляр на разрешение за търсене и проучване или за проучване при условията на [чл. 29](#);
4. по право на дружество по силата на приватизационна сделка.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Разрешение за търсене и проучване или за проучване и концесия за добив в площ, съответно находище с подземни богатства по [чл. 2, ал. 3](#) се предоставя само чрез търг за същата група подземни богатства.

Чл. 40. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) За площи, в които е дадено разрешение за търсене и проучване или за проучване или концесия за добив на подземни богатства, не се предоставят други разрешения или концесии за същите подземни богатства.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) За площи, в които има дадено разрешение за търсене и проучване или за проучване или концесия за добив на подземни богатства, могат да се предоставят разрешения или концесии за други подземни богатства при спазване изискванията на [чл. 23](#).

Чл. 41. (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Предоставените разрешения и концесии се обнародват в "Държавен вестник", публикуват се на интернет страницата на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма и се обявяват в общините по местонахождението на обекта заедно със списъка на координатите на граничните точки на площта на разрешението или концесионната площ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Разрешенията за търсене и проучване или за проучване и решенията за предоставяне на концесии за добив се регистрират в специализираните карти и регистри по [чл. 17](#) и [18](#) в 7-дневен срок от обнародването им в "Държавен вестник".

Раздел II.

Предоставяне на разрешение за търсене и проучване и за проучване и на концесии за добив чрез конкурс или търг (Загл. изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)

Чл. 42. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) (1) Разрешения за търсене и проучване и за проучване на подземни богатства се предоставят задължително чрез конкурс:

1. за нефт и природен газ;
2. за подземни богатства в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона в Черно море;
3. в случаите, когато има постъпило заявление от друг кандидат в срока по [чл. 39, ал. 1, т. 3](#) за същата площ и за същата група подземно богатство съгласно обявата.

(2) Концесии за добив се предоставят задължително чрез конкурс за находища с регистрирани по реда на [чл. 21](#) търговски открития, за които не е подадено заявление за предоставяне на концесия в срока по [чл. 29, т. 3](#).

(3) Условието и редът за провеждане на конкурс и търг за предоставяне на разрешение за търсене и проучване и за проучване, както и за предоставяне на концесия за добив се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 43. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Конкурс или търг за предоставяне на разрешения за търсене и проучване и за проучване се провежда по служебна инициатива или по заявления на физически или юридически лица или техни обединения до министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Производство за предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване по искане на заинтересовани лица се открива в тримесечен срок от подаване на заявлението, с изключение на случаите, когато компетентният орган отказва мотивирано по реда на [чл. 56](#). Отказът по [чл. 56, ал. 1, т. 1](#) и [ал. 2](#) не подлежи на обжалване по съдебен ред.

(3) Със заповедта за провеждане на конкурс или търг за издаване на разрешение в случаите по [чл. 5, т. 1](#) се определят:

1. обектът на разрешението;
2. срокът за провеждане на конкурса или търга, който не може да е по-кратък от 45 дни и по-дълъг от 90 дни от датата на обнародване на заповедта;
3. срокът за закупуване на конкурсните или тръжните книжа;
4. срокът, в който се приемат документите за участие в конкурса или търга;
5. размерът на депозита и срокът, в който трябва да бъде внесен;
6. други условия на конкурса или търга.

(4) Заповедта по ал. 3 се обнародва в "Държавен вестник" и на интернет страницата на органа по ал. 1.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма назначава комисия, която да организира и проведе конкурса или търга. Комисията се състои от нечетен брой членове и включва представители на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, на Министерството на финансите и на администрацията на Министерския съвет. Мнозинството от състава на комисията не може да бъде формирано от представители на едно ведомство.

(6) Комисията по ал. 5 организира изготвянето на конкурсните или тръжните книжа, в които задължително се включват критериите за формиране на крайната комплексна оценка на предложенията, подредени по реда на техния приоритет или наддавателната стъпка.

Чл. 44. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Разрешение за търсене и проучване и за проучване на нефт и/или природен газ или разрешение за търсене и проучване и за проучване на подземни богатства в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона в Черно море се издава от Министерския съвет по предложение на министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Предложението за започване на производство за издаване на разрешение по ал. 1 следва да бъде мотивирано, да съдържа обосновка, доказваща неговата законосъобразност и целесъобразност.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Министерският съвет взема решение по предложението по ал. 2, което съдържа изискванията по [чл. 43, ал. 3](#) и с което се оправомощава министърът на икономиката, енергетиката и туризма за провеждане на конкурс или търг, като срокът за закупуване на конкурсните или тръжните книжа не може да е по-кратък от 120 дни и по-дълъг от 180 дни от датата на обнародване на заповедта.

(4) (Нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) С решението по ал. 3 се оправомощава министърът на икономиката, енергетиката и туризма за провеждане на конкурс или търг.

(5) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Решението по ал. 3 се обнародва в "Държавен вестник", на интернет страницата на Министерския съвет и в Официалния вестник на Европейския съюз.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма назначава комисия, която да организира и проведе конкурса или търга.

(7) (Нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Комисията се състои от нечетен брой членове и включва представители на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, на Министерството на финансите и на администрацията на Министерския съвет. Мнозинството от състава на комисията не може да бъде формирано от представители на едно ведомство.

Чл. 45. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Министерският съвет може да приеме решение за предоставяне на концесия по предложение на министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Предложението трябва да бъде мотивирано, придружено с правен, финансово-икономически, екологичен и социален анализ и съгласувано със заинтересованите министерства.

(3) С решението за предоставяне на концесия се определят:

1. обектът на концесията;
2. срокът на концесията;
3. условията, основните права и задълженията по концесията;
4. срокът за провеждане на конкурса или търга;
5. срокът за закупуване на конкурсните или тръжните книжа;
6. срокът за приемане на документи за участие в конкурса или търга;
7. размерът на депозита и срокът, в който трябва да бъде внесен;
8. (отм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)
9. други условия.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Решението на Министерския съвет за обявяване на конкурс или търг се обнародва в "Държавен вестник" и на интернет страницата на Министерския съвет и на интернет страницата на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, а за нефт и природен газ - и в "Официален вестник" на Европейския съюз, като срокът за закупуване на конкурсните книжа за нефт и природен газ не може да е по-кратък от 120 дни и по-дълъг от 180 дни от датата на обнародването.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Въз основа на решението по ал. 1 министърът на икономиката, енергетиката и туризма определя състава на конкурсната или тръжната комисия, която подготвя необходимите конкурсни или тръжни документи за провеждане на конкурса или търга.

(6) (Нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Комисията се състои от нечетен брой членове и включва представители на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, на Министерството на финансите и на администрацията на Министерския съвет. Мнозинството от състава на комисията не може да бъде формирано от представители на едно ведомство.

Чл. 46. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Физическите или юридическите лица или техните обединения - кандидати за участие в конкурс или търг за придобиване на разрешение за търсене и проучване или за проучване или на концесия за добив, подават писмено заявление на български език съобразно обявените изисквания.

(2) Към заявлението се прилагат:

1. удостоверение за регистрация на участника като търговец;
2. (доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) извлечение от годишните счетоводни отчети за последните три години, в зависимост от датата, на която кандидатът или участникът е учреден;
3. доказателства за закупени конкурсни или тръжни документи, внесен депозит и платена такса за участие;
4. декларация за опазване тайната на сведенията, които се съдържат в конкурсната или тръжната документация;
5. препоръки от банкови и други финансови институции, както и от бизнес партньори;

6. декларация, че кандидатът няма просрочени парични задължения към българската държава или към община по смисъла на [чл. 162, ал. 2](#) от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, освен ако е допуснато разсрочване или отсрочване на задълженията;

7. декларация от управителя или от членовете на управителния орган на кандидата, че не са осъждани за престъпления против собствеността, стопанството, финансовата, данъчната или осигурителната система, за престъпления по служба или за подкуп, както и за престъпления, свързани с участие в престъпна група.

(3) Документите по ал. 2 се разглеждат от комисията за провеждане на конкурса или търга в 7-дневен срок от подаването им и ако не отговарят на изискванията, на кандидата се дава възможност за отстраняване на допуснатите нередовности в срок, определен в конкурсната или тръжната документация.

(4) (Нова - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Когато кандидатът е обединение на физически и/или юридически лица, документите по ал. 2, т. 1, 2, 4 - 7 се представят за всяко от лицата.

Чл. 47. (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) Комисията приема решение за допускане до участие в конкурса или търга, за което известява писмено кандидатите.

(2) Комисията отказва да допусне до участие в конкурса или търга кандидат, който не отстрани нередовностите по [чл. 46, ал. 3](#) или представената от него информация е невярна.

(3) Отказът за допускане до участие в конкурса или търга подлежи на обжалване по съдебен ред съгласно [Административнопроцесуалния кодекс](#).

(4) Конкурс или търг се провежда и когато има само един кандидат.

(5) Конкурсът може да бъде присъствен или неприсъствен, а търгът - с явно или с тайно наддаване.

Чл. 48. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) Допуснатите до конкурса участници представят предложение в запечатан плик в изпълнение на конкурсните условия.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) При провеждане на таен търг допуснатите участници представят предложения в запечатан плик относно цената на правото за търсене и проучване или за проучване или относно размера на минималното концесионно плащане при концесия за добив на подземни богатства. При провеждане на явен търг комисията предварително обявява наддавателната стъпка.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)

Чл. 49. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) В 14-дневен срок от изтичане на срока за подаване на предложения комисията класира участниците в съответствие с конкурсните или тръжните изисквания.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) В случаите по [чл. 5, т. 1](#) министърът на икономиката, енергетиката и туризма издава разрешение на избрания на първо място кандидат след одобрение на Министерския съвет и сключва договор.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) В случаите по [чл. 5, т. 2 и 3](#) министърът на икономиката, енергетиката и туризма внася в Министерския съвет предложение за определяне на спечелилия конкурс или търга кандидат.

Чл. 50. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) Министерският съвет:

1. одобрява издаването на разрешение за търсене и проучване на подземни богатства или за проучване по [чл. 49, ал. 2](#);

2. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) издава разрешение за търсене и проучване или за проучване или приема решение за предоставяне на концесия на избрания за спечелил конкурса или търга кандидат по чл. 49, ал. 3 и оправомощава министъра на икономиката, енергетиката и туризма да сключи договор.

(2) (Нова - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Когато участникът, определен за титуляр или концесионер, е обединение, което не е търговец, разрешението или концесията се предоставя на новоучредено търговско дружество, в което участниците в обединението притежават целия капитал в съотношението от договора им за обединение.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Министерският съвет отказва да приеме актовете по ал. 1 при установяване нарушения на чл. 23, ал. 4 и при наличие на обстоятелствата по чл. 56.

Чл. 50а. (Нов - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Конкурсът или търгът за предоставяне на разрешение или концесия се прекратява с решение на органа, открил процедурата, когато:

1. не е подадено заявление или предложение;
2. няма допуснат участник;
3. нито едно предложение не отговаря на изискванията на акта за откриване на конкурса или търга и/или на обявените с документацията за участие условия;
4. отпадне необходимостта от провеждане на конкурса или търга в резултат на обстоятелства, които не са предвидени или не са могли да бъдат предвидени при приемане на акта за откриване на процедурата;
5. се установят нарушения при откриването или провеждането на конкурса или търга, които не могат да бъдат отстранени, без това да промени условията, при които е обявена процедурата;
6. определеният за титуляр на разрешението или за концесионер участник и класираните на второ и трето място участници последователно откажат да сключат договор.

Раздел III.

Предоставяне по право на разрешения за търсене и проучване и за проучване и на концесии за добив (Загл. изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)

Чл. 51. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) За предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване по право се подава писмено заявление до министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

(2) Заявлението трябва да е написано на български език и да съдържа:

1. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) трите имена, адреса и гражданството на физическото лице или наименованието, седалището, фирмената регистрация и националността на юридическото лице;

2. подземните богатства по чл. 2, ал. 1, за които се иска разрешението;

3. наименованието, местоположението, размера и координатите на характерните гранични точки на площта, илюстрирана с карта в подходящ мащаб с обозначена номерация на характерните гранични точки;

4. декларация, че кандидатът няма просрочени публични задължения;

5. препоръки от банкови и други финансови институции, които удостоверяват, че кандидатът е в състояние да финансира изпълнението на работната програма.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) Към заявлението в запечатан плик се прилага работна програма с кратко описание на целите, сроковете за започването ѝ, вида, обема, методите, продължителността и стойността на предвидените дейности, както и мерките за опазване на земните недра и околната среда, човешкото здраве и културните ценности.

(4) Документите по ал. 2 се проверяват в 14-дневен срок и ако не отговарят на изискванията, на кандидата се дава срок за отстраняване на допуснатите нередовности.

Чл. 52. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Заявлението и работната програма по [чл. 51, ал. 3](#) се разглеждат в 30-дневен срок от изтичането на срока по [чл. 39, ал. 1, т. 3](#) и заявителят се уведомява писмено за решението в 14-дневен срок.

Чл. 53. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) В случаите по [чл. 51](#) министърът на икономиката, енергетиката и туризма, преценява целесъобразността и законосъобразността на предложението за предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване съобразно условията на [чл. 56](#).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Отказът да се открие производство за предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване не подлежи на обжалване по съдебен ред в случаите по [чл. 56, ал. 1, т. 1 и ал. 2](#).

(3) Органът по ал. 1 изготвя проект на разрешение и го внася за одобрение от Министерския съвет в 30-дневен срок от уведомлението по [чл. 52](#).

(4) В 15-дневен срок от одобрението на Министерския съвет органът по ал. 1 издава разрешение за търсене и проучване или за проучване, публикува го на интернет страницата си и го обнародва в "Държавен вестник".

(5) В 30-дневен срок от обнародването на разрешението в "Държавен вестник" органът по ал. 1 сключва договор с получилия разрешение кандидат.

Чл. 54. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) За предоставяне на концесия за добив по право при условията на [чл. 29](#) се подава писмено заявление включително по електронен път, до министъра на икономиката, енергетиката и туризма, което съдържа:

1. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) трите имена, адреса и гражданството на физическото лице или наименованието, седалището, фирмената регистрация и националността на юридическото лице;

2. подземните богатства по [чл. 2](#), за които се иска концесията;

3. наименованието, местоположението и координатите на характерните гранични точки на находището;

4. (доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) номер и дата на удостоверение за търговско откритие;

5. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) план за разработка на находището с кратко описание на целите, сроковете за започването му, вида, обема, методите, продължителността и стойността на предвидените дейности, както и мерките за опазване на земните недра и околната среда, безопасността и здравето и културните ценности;

6. план за управление на минните отпадъци;

7. препоръки от банкови и други финансови институции, както и от бизнес партньори;

8. декларация, че кандидатът няма просрочени задължения към държавата;

9. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) правна и финансово-икономическа обосновка.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Министерът на икономиката, енергетиката и туризма преценява целесъобразността и законосъобразността на предложението за предоставяне на концесия за добив съобразно условията на [чл. 56](#).

(3) Отказът да се открие производство за предоставяне на концесия за добив подлежи на обжалване по реда на [Административнопроцесуалния кодекс](#).

(4) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Министерът на икономиката, енергетиката и туризма в срок до 6 месеца от подаване на заявлението по ал. 1 внася в Министерския съвет мотивирано предложение за предоставяне на концесия, проект на решение на Министерския съвет и проект на договор за концесия.

(5) Министерският съвет в срок до един месец приема решение по внесеното предложение по ал. 4.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) С решението за предоставяне на концесия за добив се определят: предметът и срокът на концесията, лицето, което получава концесията, условията на концесията, основните права и задължения на страните, задължителните подобрения, видът и размерът на гаранциите за изпълнение на задълженията по договора за концесия, изискванията, свързани с националната сигурност, отбраната на страната, опазването на земните недра и околната среда, защитените със закон територии, обекти и културни ценности, както и други изисквания съобразно характера на концесията.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Решението на Министерския съвет може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок след обнародването му в "Държавен вестник".

Чл. 55. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) В тримесечен срок от влизането в сила на решението по [чл. 54](#) се провеждат преговори и се сключва договор за концесия.

Чл. 56. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) (1) Предоставянето на разрешение за търсене и проучване или за проучване, или на концесия за добив се отказва мотивирано, когато:

1. съществува опасност за националната сигурност и отбраната на страната, за земните недра и околната среда, за безопасността и здравето на работещите и за защитените със закон територии, обекти и културни ценности;

2. кандидатът е представил невярна информация;

3. кандидатът предложи работна програма, съответно план за разработка, които не отговарят на установените технически и технологични стандарти и на изискванията за опазване на земните недра и на околната среда;

4. кандидатът предяви искане за площ, в границите на която са предоставени права за търсене и проучване или за проучване, или за добив и не са налице условията по [чл. 23](#);

5. кандидатът предяви искане за предоставяне на права за подземни богатства по [чл. 2, ал. 1, т. 5 или 6](#) за площ, която попада в територия по [чл. 26, ал. 1, т. 2](#).

(2) С цел ограничаване натовареността на територията на страната с миннодобивна дейност Министерският съвет може да приеме решение за ограничаване издаването на разрешения за проучване за общоразпространените подземни богатства за определен срок. Решението на Министерския съвет е основание за отказ от предоставяне на разрешения.

Чл. 57. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Предоставянето на концесия за добив при условията на [чл. 29](#) може да бъде отказано, ако след регистрацията на находище възникнат обстоятелства, които създават опасност за националната сигурност и отбраната на страната, за земните недра и околната среда и за защитени със закон територии, обекти и културни ценности. В случаите по [чл. 56, ал. 1, т. 1](#) заявителят, направил откритието, се обезщетява за действително претърпените вреди по реда на действащото законодателство от органа, издал разрешението за търсене и проучване или за проучване.

Глава трета. ФИНАНСОВИ УСЛОВИЯ

Чл. 58. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Предоставянето на права за търсене и проучване или за добив на подземни богатства чрез разрешение за търсене и проучване или за проучване или чрез концесия за добив се извършва срещу заплащане.

Чл. 59. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Кандидатите за разрешение за търсене и проучване или за проучване и кандидатите за концесия за добив заплащат такси при подаване на заявленията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Таксата по ал. 1 се събира за покриване на административните разходи по производството за предоставяне на разрешението или концесията.

(3) Редът за събиране и размерът на таксата по ал. 1 се определят с акт на Министерския съвет.

Чл. 60. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Титулярят на разрешението за търсене и проучване или за проучване заплаща годишна такса за площ.

(2) Размерът на таксата по ал. 1 се определя в зависимост от срока на разрешението, размера на предоставената площ и групата подземни богатства, за които се предоставя разрешението.

(3) Редът, размерът и сроковете за заплащане на таксата по ал. 1 се определят с акт на Министерския съвет.

Чл. 61. (Доп. - ДВ, бр. 36 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) Концесионерът дължи концесионно плащане, размерът на което се определя в зависимост от вида, групата и ценността на подземните богатства, както и от специфичните условия за осъществяване на добива и първичната преработка.

(2) Принципите и методиката за определяне на концесионното плащане, както и границите на минималния и максималния му размер за различните видове и групи подземни богатства по [чл. 2, ал. 1](#) се определят с акт на Министерския съвет.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., в сила от 01.07.2011 г. относно числото "30" се заменя с "50", и в сила от 01.01.2011 г. относно създава се изречение трето) Размерът, условията и редът за концесионното плащане се определят в концесионния договор. Част от концесионното плащане в размер на 50 на сто се внася в бюджетите на общините по местонахождение на площите по чл. 37, ал. 1, т. 1 и 2. Когато концесията е за добив на общоразпространени полезни изкопаеми от находище със запаси в обем до

500 000 куб. м, цялото концесионно плащане се внася в бюджетите на съответните общини.

(4) Когато концесионната площ е разположена на територията на повече от една община, разпределението на отчисленията от концесионното възнаграждение за общините се прави съобразно пропорционалното разпределение на концесионната площ върху територията на съответната община.

(5) Концесионното плащане се дължи независимо от крайния финансов резултат от дейността на концесионера.

(6) За находища на подземни богатства с доказани неблагоприятни минно-геоложки, техноложки и икономически характеристики или за възстановяване на добива от находища с преустановен добив в района на общини с трайна безработица Министерският съвет може да приеме решение за:

1. освобождаване на концесионера от концесионно плащане за период до 5 години, или

2. намаляване размера на концесионното плащане до 50 на сто от вече определения за период до 5 години.

(7) Решението на Министерския съвет по ал. 6 се отразява в концесионния договор или в допълнително споразумение към него.

Чл. 62. (1) Сумите по [чл. 61, ал. 1](#) се считат за приходи от концесионна дейност и се разпределят съгласно [Закона за концесиите](#).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Сумите по [чл. 59, ал. 1](#) постъпват в бюджета на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Сумите по [чл. 60, ал. 1](#) постъпват в бюджета на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, и се разходват за покриване на разходите за предоставяне на права за търсене и проучване или за проучване, за финансиране на геоложки проекти и за опазване на земните недра и околната среда, свързани с геологопроучвателната и миннодобивната дейност.

Чл. 63. (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) При изменения в българското законодателство, които ограничават правата или причиняват материални щети на титуляря на разрешение за търсене и проучване или за проучване или на концесионера, при искане от негова страна се изменят условията на сключения договор с оглед възстановяване на правата и интересите му, съответстващо на първоначално сключения договор.

Чл. 63а. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) Дейностите по техническа ликвидация, консервация и рекултивация на геологопроучвателните и миннодобивните обекти се извършват за сметка на титулярите на разрешенията и на концесионерите.

(2) Титулярят на разрешението или концесионерът предоставя финансово обезпечение за изпълнение на дейностите по ал. 1 чрез:

1. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) представяне на безусловна неотменяема банкова гаранция, издадена в полза на министъра на икономиката, енергетиката и туризма;

2. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) откриване на доверителна сметка в банка, посочена от титуляря на разрешение или от концесионера и приемлива за министъра на икономиката, енергетиката и туризма;

3. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) предоставяне на застрахователна полица, в която министърът на икономиката, енергетиката и туризма, е посочен като трето лице - бенефициент;

4. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) друго законово обезпечение, съгласувано с министъра на икономиката, енергетиката и туризма;

5. едновременното прилагане на няколко от способите по т. 1 - 4.

(3) Начинът на финансовото обезпечение и предвиденият размер на средствата се договарят между страните и са съществен елемент от съответния договор.

Чл. 63б. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Финансовото обезпечение по [чл. 63а, ал. 2](#) се предоставя за всяка година от срока на съответния договор. Конкретният размер на обезпечението се определя въз основа на предвидените в цялостния работен проект за търсене и проучване или за проучване или за добив дейности по [чл. 63а, ал. 1](#) съобразно утвърдения график за тяхното изпълнение.

(2) Промяна в размера и/или частично освобождаване на финансовото обезпечение се извършва след приемане на извършените дейности по ал. 1 при условия и по ред, определени в договора.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Средствата по предоставеното финансово обезпечение не могат да са предмет на принудително изпълнение.

Чл. 63в. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) При предсрочно прекратяване на договора за търсене и проучване или за проучване, или за концесия финансовото обезпечение се прехвърля изцяло на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма и се използва за изпълнение на дейностите по [чл. 63а, ал. 1](#).

Чл. 63г. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) Когато към датата на прекратяване на договора размерът на финансовото обезпечение не покрива изцяло фактическата стойност на необходимите за изпълнение дейности по [чл. 63а, ал. 1](#), разликата до пълния размер на необходимата сума е за сметка на титуляря на разрешението или на концесионера.

(2) Когато към датата на прекратяване на договора размерът на финансовото обезпечение превишава фактическата стойност на необходимите за изпълнение дейности по [чл. 63а, ал. 1](#) след тяхното приключване, разликата в повече се освобождава в полза на титуляря на разрешението или на концесионера.

Чл. 64. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) В случай, че на титуляря на разрешение за търсене и проучване или за проучване бъде предоставена концесия за добив при условията на [чл. 29](#), разходите за търсене и проучване или за проучване, с изключение на тези по [чл. 59](#) и [чл. 60, ал. 1](#), се признават за фактически разходи.

(2) Разходите за разработка на находището за добив се признават за фактически разходи.

(3) Разходите по ал. 1 и 2, формирани като финансови загуби, започват да се приспадат от годината, в която започне добивът, последователно през следващите пет години. При формиране на нови загуби по време на експлоатация на находището възстановяването им започва от момента на възникването им и за всяка загуба важи петгодишният срок за погасяване.

(4) Източник за възстановяване на направените разходи за търсене, проучване, разработка и експлоатационните разходи са приходите от добитите подземни богатства след заплащане на концесионното възнаграждение.

(5) Разходите за възстановяване на природната среда се включват в разходите преди облагане с печалба.

(6) Разходите, направени допълнително от титуляря на разрешението или от концесионера и изрично уговорени в договора по [чл. 66, ал. 1, т. 16 и 17](#), се признават за фактически разходи.

Глава четвърта. **ДОГОВОРИ, ПРЕКРАТЯВАНЕ, АРБИТРАЖ И ЕКСПЕРТИЗИ**

Раздел I. **Общи разпоредби**

Чл. 65. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)
Разрешението за търсене и проучване или за проучване или концесията за добив влизат в сила от датата на сключване на договор, освен ако в него е уговорено друго.

Чл. 66. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) Договорът задължително съдържа:

1. страните по договора;
2. принадлежностите към обекта на концесията;
3. предмета на договора, координатите и размера на предоставената площ;
4. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) срока на разрешението или на концесията, момента, от който той започва да тече, и условията за продължаването му;
5. правата и задълженията на страните;
6. работна програма, съответно план за разработка, които съдържат видове, обеми, стойности и срокове на дейностите по предоставеното разрешение или концесия;
7. финансовите условия и реда за извършване на дължимите плащания, както и вида и размера на отговорността за неизпълнение на задълженията по договора;
8. условията и реда за преотстъпване на права и задължения по [чл. 25](#);
9. условията и реда за прекратяване на договора;
10. условията и реда за изготвяне и предоставяне на проекти, отчети, първични данни, счетоводни документи и друга информация;
11. условията, които определят правата върху геоложка и друга информация, добита от титуляря на разрешението или от концесионера по време на дейностите по договора;
12. реда и начина за извършване на дейностите и временното им спиране;
13. условията и реда за инспекции;
14. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) условията за опазване на земните недра, околната среда, защитените територии, културните ценности и безопасността и здравето на работещите;
15. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) условията и реда за разрешаване на спорове;
16. условията и реда за действие при възникнали обстоятелства на непреодолима сила;
17. програми за обучение и откриване на нови работни места;
18. допълнителни условия.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Договорът за търсене и проучване или за проучване съдържа и задължението за титуляря на разрешението за освобождаване на части от площта в полза на държавата съгласно изискванията на [чл. 32, ал. 3](#).

Раздел II. Прекратяване

Чл. 67. (1) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Правата, придобити въз основа на разрешение за търсене и проучване или за проучване или на концесия за добив, се прекратяват с прекратяването на съответния договор.

(2) Договорът се прекратява:

1. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) с изтичането на срока на разрешението или на концесията и след приемане от страна на компетентните органи на дейностите по ликвидация на геологопроучвателния или миннодобивния обект и/или рекултивация на засегнатите земи и гори;

2. при обективна невъзможност за осъществяване на дейностите по предоставеното разрешение или концесия;

3. при влязло в сила решение за обявяване в несъстоятелност на титуляря на разрешението или на концесионера;

4. по взаимно съгласие;

5. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) при констатиран добив на подземни богатства за технологични проби и за технологични изследвания и изпитвания по [чл. 28, т. 2](#) в количества над определените в договора;

6. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) по силата на съдебно или арбитражно решение;

7. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) по други предвидени в договора основания.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) При смърт на физическото лице или при прекратяване на юридическото лице-титуляр на разрешение за търсене и проучване или за проучване, договорът може да бъде продължен с допълнително споразумение след решение на министъра на икономиката, енергетиката и туризма, в случай че правоприемникът депозира в срок до 30 дни заявление за продължаване на договора, поеме всички задължения по него и отговаря на изискванията по [чл. 23](#).

(4) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) При смърт на физическото лице или при прекратяване на юридическото лице-концесионер, договорът може да бъде продължен с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на икономиката, енергетиката и туризма, в случай че правоприемникът депозира в срок до 90 дни заявление за продължаване на договора, поеме всички задължения по него и отговаря на изискванията по [чл. 23](#).

Чл. 68. (1) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма има право да спре действието на разрешението за търсене и проучване или за проучване или на концесията, когато титулярят на разрешението или концесионерът извършва дейности, които са в противоречие с действащото законодателство или нарушават клаузите на сключения договор.

(2) В случай на спиране органът по ал. 1 уведомява писмено титуляря на разрешението или концесионера за причините и му определя подходящ срок за съобразяване с условията на договора.

(3) Титуляр на разрешение или концесионер, чиито дейности са спрени по ал. 1, няма право да упражнява правата си по съответния договор, както и да търси обезщетения за пропуснати ползи за съответния период на спиране.

(4) Разрешение или концесия, спрени по реда на ал. 1, се подновяват, ако титулярят на разрешение или концесионерът отстрани причините в срока по ал. 2.

(5) Спирането по ал. 1 не удължава срока на съответния договор и този на разрешението или на концесията.

Чл. 69. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Разрешението или концесията могат да бъдат прекратени само с решение на органа, който ги е предоставил, когато:

1. действието на разрешението или концесията е било спряно и титулярят на разрешението или концесионерът не е отстранил причините в срока по [чл. 68, ал. 2](#);

2. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) възникне опасност за националната сигурност и отбраната на страната, за околната среда, за безопасността и здравето на населението, както и от разрушаване или увреждане на културни ценности;

3. титулярят на разрешението или концесионерът не спазва изискванията за опазване на земните недра и рационалното използване на подземните богатства, за опазване на околната среда и рекултивация на нарушените терени или за управление на минните отпадъци.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) За наличието на обстоятелствата по ал. 1, т. 2 и 3 компетентните органи уведомяват Министерския съвет и министъра на икономиката, енергетиката и туризма заедно с мотивирано предложение за необходимостта от предприемане на действия за прекратяване на съответния договор.

Чл. 70. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) В случаите по [чл. 69, ал. 1, т. 1 и 3](#) титулярят на разрешението или концесионерът носи отговорност за претърпените вреди и пропуснатите ползи, причинени от предсрочното прекратяване, включително и за срока на спиране.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) В случаите по [чл. 69, ал. 1, т. 2](#) на титуляря на разрешението или на концесионера се дължи обезщетение, освен ако опасността не е настъпила в резултат на негови действия.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Въз основа на решението по [чл. 69, ал. 1](#) министърът на икономиката, енергетиката и туризма отправя писмено предизвестие до титуляря на разрешението или до концесионера за прекратяването.

(4) При прекратяване по [чл. 69](#) титулярят на разрешението или концесионерът извършва пълна рекултивация на засегнатата земя.

Чл. 71. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) За неуредените случаи по сключването, изпълнението и прекратяването на договорите се прилагат разпоредбите на [част трета](#) от Търговския закон, на [Закона за задълженията и договорите](#) и на [Закона за концесиите](#).

Раздел III. Арбитраж и експертизи

Чл. 72. (1) Всеки спор между страните по договор, който не може да се реши по взаимно съгласие, се решава по съдебен ред или чрез арбитраж, ако е предвидено в съответния договор.

(2) В случай, че е договорен международен арбитраж, езикът, мястото на арбитража и други условия трябва да бъдат посочени в съответния договор.

Чл. 73. Страните по договора могат да се споразумеят да отнесат някои несъгласия или спорове за решаване от експерти по процедура, уговорена в сключения договор.

Глава пета. **ПОЛЗВАНЕ НА ЗЕМЯ**

Чл. 74. (1) Регистрирането на откритие на подземни богатства и вписването му в регистъра на откритията на находища на подземни богатства не променя собствеността, предназначението и ползването на недвижимия имот на повърхността на земята.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Предоставените разрешения за търсене и проучване или за проучване или концесии за добив дават право на титуляря на разрешението или на концесионера да предприеме самостоятелно съответните правни и фактически действия за постигане на споразумение с титулярите на права на земята в предоставената площ, които го препятстват или затрудняват за осъществяването на дейностите по разрешението или концесията и на съответния договор.

Чл. 75. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Титулярят на разрешение за търсене и проучване или за проучване или концесионерът и собственикът на земята могат да сключат договор, с който в полза на титуляря на разрешението или на концесионера се учредява вещно право на ползване върху земята за срока на разрешението или на концесията и се определят условията, редът и обезщетението за ползването на земята.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Ако не се постигне съгласие по ал. 1, заинтересованата страна отнася въпроса за разрешаване пред министъра на икономиката, енергетиката и туризма, който в зависимост от естеството на работите, тяхната продължителност и въздействието им върху земните недра и околната среда може да направи искане чрез областния управител по местонахождението на земята до министъра на финансите и до министъра на регионалното развитие и благоустройството за принудително отчуждаване на частните имоти или на част от тях с оглед нуждите на проучването и добива на подземните богатства по реда на [глава трета](#) от Закона за държавната собственост и след предварително равностойно обезщетяване. Искането за отчуждаване се придружава със скица-проект въз основа на данни от кадастралната карта с извлечение от кадастралния регистър на недвижимите имоти.

(3) Начинът на обезщетяване на собственика и цената на имота се посочват от областния управител по местонахождението на имота след потвърждение на министъра на финансите и на министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(4) Имотът се счита за отчужден, когато се изплати определеното обезщетение или когато се издаде нотариален акт за собственост на отстъпения в обезщетение имот.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма, следва реда, определен в законите, които уреждат промяната в

предназначението на земята, в случай че тя е земеделска, от държавния горски фонд, общинска или от друг характер.

(6) При условията на ал. 2 въвеждането във владение се извършва по административен ред.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.) Ако в тригодишен срок от принудителното отчуждаване на имота концесионерът не е предприел действия по изпълнението на работния проект, бившият собственик или областният управител има право да поиска от административния съд по местонахождението на имота да отмени принудителното отчуждаване и да постанови възстановяване на даденото от двете страни.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) След прекратяване на дейностите по разрешението за търсене и проучване или за проучване или по концесията за добив титularyят или концесионерът е длъжен да предприеме всички мерки за възстановяване на уврежданията на земята в съответствие с условията на договора по ал. 1, разрешението за търсене и проучване или за проучване или концесията за добив, действащото законодателство по опазване на околната среда, други приложими закони и сключения договор.

(9) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Решенията по предходните алинеи се съобщават на заинтересованите страни от министъра на икономиката, енергетиката и туризма, по реда на [Гражданския процесуален кодекс](#). Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд в двуседмичен срок от съобщението. Решението на Върховния административен съд е окончателно и не подлежи на обжалване.

Чл. 76. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Обезщетенията по [чл. 75, ал. 1](#) се определят въз основа на вредите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането на земята от дейностите по разрешението за търсене и проучване или за проучване или на концесията за добив и съответния договор.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Ако се окаже, че след прекратяване на разрешението за търсене и проучване или за проучване или на концесията за добив земята не може да послужи за предишното си предназначение, имотите се отчуждават по реда на [Закона за държавната собственост](#).

Част трета.

ОПАЗВАНЕ НА ЗЕМНИТЕ НЕДРА ЧРЕЗ РАЦИОНАЛНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ БОГАТСТВА ПРИ ТЪРСЕНЕТО, ПРОУЧВАНЕТО И ДОБИВА (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 100 ОТ 2010 Г.)

Глава първа.

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 77. (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Опазването на земните недра чрез рационалното използване на подземните богатства е основно задължение на всички, които осъществяват дейности по тяхното проучване и ползване, проектират минно строителство, подготвят експлоатацията и добиват подземни богатства.

Чл. 78. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Всеки титulary на разрешение за търсене и проучване или за проучване или концесионер е длъжен да извършва дейностите по

предоставените разрешения или концесии за добив и съответния договор съгласно изискванията на този закон и действащото законодателство по опазване на околната среда, земеделските земи, горите и на културните ценности.

Чл. 79. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Добивът на подземни богатства се извършва само от находища, регистрирани като търговски открития по [чл. 21](#), и/или от находища с утвърдени и заведени запаси и/или ресурси в Националния баланс.

Глава втора. МИНИ И КАРИЕРИ

Чл. 80. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Границите на всяка мина или кариера се определят спрямо установените контури на запасите и/или ресурсите на подземните богатства - обект на експлоатация и площите, необходими за осъществяване на дейностите по концесията, извън добива по [чл. 37, ал. 1, т. 2](#).

(2) Границите по ал. 1 се нанасят в специализираните карти по [чл. 17](#) и [18](#).

Чл. 81. (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) За всяка мина и кариера се изготвят:

1. карта на мината или кариерата в подходящ мащаб;
2. карта и друга графична информация за подземните части на мината;
3. карти за общия вид на отделните части на мината или кариерата с указани граници на запасите и ресурсите и на минните работи;
4. геоложки план с необходимите профили и данни за находището;
5. маркшайдерски, технически и други данни за извършен мониторинг на минните дейности;
6. необходимите регистри, планове и статистически данни, свързани с изискванията за експлоатацията и с безопасността и здравето на работещите в мините и кариерите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Картите по ал. 1, т. 1 - 3 се изработват въз основа на данни от кадастъра, от едромашабната топографска карта на страната, както и от други специализирани карти. Съдържанието на картите по ал. 1, както и условията и редът за създаването и поддържането им се определят от министъра на икономиката, енергетиката и туризма и министъра на регионалното развитие и благоустройството с наредба съгласно [чл. 32, ал. 3 ЗКИР](#).

Глава трета. РАБОТНИ ПРОЕКТИ

Чл. 82. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Търсенето, проучването, добивът и първичната преработка на подземни богатства, техническата ликвидация и/или консервация на геологопроучвателни и миннодобивни обекти се осъществяват въз основа на цялостни и/или годишни работни проекти, утвърдени от титулярите на разрешения за търсене и проучване и за проучване и от концесионерите след съгласуване от министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

(2) Цялостните и годишните проекти за търсене и проучване, добив и първична преработка на подземни богатства задължително се съгласуват с министъра на околната среда и водите и по отношение на изискванията за опазване на земните недра, рационалното използване на подземните богатства и мерките за опазване и възстановяване на околната среда.

Чл. 83. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) Работните проекти за търсене и проучване, добив и първична преработка на подземни богатства трябва да съдържат данни за обема, техническите и технологичните решения и сроковете за изпълнение на геологопроучвателните и миннодобивните дейности, за размера на необходимите инвестиции, мерките за опазване на земните недра, околната среда, културните ценности, безопасността и здравето на работещите.

(2) Цялостните и годишните работни проекти за търсене и проучване, добив и първична преработка на подземни богатства трябва да осигуряват:

1. прилагане на методи, технологии и системи, ограничаващи отрицателното влияние върху земните недра и околната среда;
2. оптимално извличане на запасите и ресурсите при добива им от земните недра и на съдържащите се в тях полезни компоненти при първичната им преработка;
3. спазване на изискванията за депониране и съхраняване на почвените материали и минните отпадъци;
4. (доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) опазване и възстановяване на околната среда, чрез планиране на действията по ликвидация или консервация на геологопроучвателните или миннодобивните обекти и рекултивация (включително и поетапна рекултивация) на засегнатите земи и гори;
5. безопасността и здравето на работещите;
6. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) опазване на културните ценности.

Чл. 84. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Титулярите на разрешения за търсене и проучване и за проучване и концесионерите са длъжни да изготвят цялостни и годишни работни проекти за ликвидация или консервация на геологопроучвателните или миннодобивните обекти и за рекултивация на засегнатите земи, представляващи неразделна част от проектите по [чл. 83, ал. 2](#).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) Проектите по ал. 1 трябва да съдържат данни за обема, техническото изпълнение и сроковете за ликвидация или консервация и рекултивация, за размера на необходимите инвестиции, мерките за опазване на земните недра, околната среда, здравето и безопасността на населението и културните ценности.

Чл. 85. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Изискванията към обхвата и съдържанието на проектите по [чл. 83, ал. 1](#) и по [чл. 84, ал. 1](#) и на техните изменения и допълнения, както и условията и редът за съгласуването им с компетентните органи се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 86. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Титулярите на разрешения за търсене и проучване и за проучване и концесионерите отчитат изпълнението на проектите по [чл. 83](#) и [84](#) ежегодно с писмен доклад до министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

Глава четвърта. **ОПАЗВАНЕ НА ЗЕМНИТЕ НЕДРА**

Чл. 87. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) (1) Опазването на земните недра при търсенето, проучването, добива и първичната преработка на подземни богатства се осигурява чрез рационалното им използване.

(2) Рационалното използване на подземните богатства при търсенето, проучването, добива и първичната им преработка включва:

1. спазване на утвърдените с работните проекти методики, технологии и ред за търсене и проучване на подземни богатства;

2. спазване на утвърдения с работните проекти ред за усвояване на запасите на подземни богатства;

3. оптимално изземване на запасите на подземни богатства при експлоатацията на находищата им;

4. оптимално извличане на полезните компоненти от добитите подземни богатства при първичната им преработка;

5. опазване на находищата на подземни богатства от промишлено и друго строителство, усложняващо експлоатацията и рационалното използване на запасите им;

6. спазване на одобрения план и на съгласуваните цялостен работен проект и годишни работни проекти за управление на минните отпадъци;

7. спазване на утвърдените и съгласувани проекти за техническа ликвидация и/или консервация на геологопроучвателни и миннодобивни обекти и за рекултивация на нарушените терени.

Чл. 88. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) За спазване на изискванията по опазването на земните недра чрез рационалното използване на подземните богатства всеки титуляр на разрешение за търсене и проучване и за проучване и концесионер е длъжен да:

1. осъществява дейностите по търсене, проучване, добив и преработка на подземни богатства в съответствие с изискванията на действащото законодателство;

2. разработва и утвърждава след съгласуване с министъра на икономиката, енергетиката и туризма икономически обосновани и съобразени с изискванията за опазване на околната среда кондации за изчисляване на запасите и ресурсите на проучените находища на подземни богатства;

3. съгласува с министъра на икономиката, енергетиката и туризма работните проекти за търсене, проучване, добив и първична преработка на подземни богатства и работните проекти за техническа ликвидация и/или консервация на геологопроучвателните и миннодобивните обекти;

4. спазва утвърдения с работните проекти ред за промишлено усвояване на запасите и ресурсите на подземни богатства, за първичната им преработка, както и мерките за опазване и възстановяване на земните недра и околната среда;

5. води съгласно действащата нормативна уредба необходимата геолого-маркшайдерска и статистическа документация за установяване движението на запасите и ресурсите на подземни богатства и показателите за степента и качеството на извличането им от земните недра (загуби и обедняване);

6. извлича оптимално полезните компоненти от добитите подземни богатства при първичната им преработка;

7. документира и съгласува с министъра на икономиката, енергетиката и туризма допуснати извънпроектни загуби на подземни богатства и на полезни компоненти при добива и първичната им преработка;

8. не разработва находища без заведени в Националния баланс запаси и/или ресурси от подземни богатства;

9. рекултивира нарушените терени от търсенето, проучването, добива и първичната преработка на подземните богатства въз основа на проект, съгласуван с министъра на икономиката, енергетиката и туризма;

10. предоставя на органите по опазване на земните недра и околната среда справки и обяснения, необходими за изпълнение на служебните им задължения.

Чл. 89. (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., отм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)

Глава пета.

КОНТРОЛ ПО ОПАЗВАНЕ НА ЗЕМНИТЕ НЕДРА ЧРЕЗ РАЦИОНАЛНОТО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ БОГАТСТВА (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 100 ОТ 2010 Г.)

Чл. 90. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) (1) Държавният контрол по опазване на земните недра чрез рационалното използване на подземните богатства, включващ и контрола по спазване на цялостните и годишните работни проекти за търсене и проучване, добив и първична преработка на подземните богатства и за управление на минните отпадъци на територията на Република България, в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона в Черно море, както и контролът върху изпълнението на проектите за консервация, ликвидация и рекултивация, се осъществява от министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

(2) Министърът на околната среда и водите осъществява контрол върху дейностите по предоставени разрешения за търсене и проучване и за проучване и концесии за добив при условията на [глава девета](#) от Закона за опазване на околната среда.

(3) Контрол върху изпълнението на проектите по ал. 1 се осъществява и от министъра на културата, когато тяхното изпълнение засяга културни ценности.

(4) Министърът на околната среда и водите и министърът на културата могат да оправомощават длъжностни лица за осъществяване на контролната дейност по ал. 2 и 3.

(5) Кметът на съответната община извършва контрол относно:

1. извършването от титулярите на права, съответно от концесионерите на дейности по търсене и проучване или проучване и по добив на подземни богатства извън площите, определени със съответния договор;

2. извършването на добив на подземни богатства без надлежно предоставена концесия или с концесия, чието действие е спряно по реда на [чл. 68](#) и на сключения договор.

Чл. 91. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Органите по [чл. 90](#) в съответствие със своята компетентност имат право:

1. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) на свободен достъп до всички обекти, сгради и съоръжения на титуляря на разрешението за търсене и проучване или за проучване или на концесионера в границите на предоставената му площ и до съоръженията за минни отпадъци;

2. да организират извършването на маркшайдерски измервания и да вземат проби и мостри за контролни лабораторни изследвания;

3. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) да дават писмени предписания за отстраняване на констатирани пропуски и нарушения, свързани с опазването на земните недра чрез рационалното използване на подземните богатства и изпълнението на работните проекти, както и с опазването на културните ценности;

4. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) да поискат министърът на икономиката, енергетиката и туризма да спре временно, след писмено предупреждение, дейностите по търсене, проучване, добив, преработка и ползване на подземни богатства и по управление на минни отпадъци, когато не се изпълняват предписанията по т. 3;

5. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) да налагат глоби и/или имуществени санкции за констатирани нарушения по опазването на земните недра чрез рационалното използване на подземните богатства и опазването на културните ценности.

Чл. 92. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Контролните органи по [чл. 90](#) са длъжни да:

1. установяват обективно фактите и да отразяват резултатите от проверките в констативни протоколи;

2. опазват служебната, производствената и търговската тайна, както и да не разгласяват данни от проверките преди тяхното приключване.

Глава шеста.

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 93. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Който извършва търсене и проучване или проучване на подземни богатства без надлежно издадено разрешение или с разрешение, чието действие е спряно по реда на [чл. 68](#) и на сключения договор, се наказва с глоба или с имуществена санкция от 5000 до 50 000 лв.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Който извършва добив на подземни богатства без надлежно предоставена концесия или с концесия, чието действие е спряно по реда на [чл. 68](#) и на сключения догово, ако не подлежи на по-тежко наказание, се наказва с глоба или с имуществена санкция:

1. от 50 000 до 100 000 лв. - при първо нарушение;

2. от 200 000 до 300 000 лв. - при повторно нарушение;

3. от 400 000 до 500 000 лв. - за всяко следващо нарушение.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Който не предаде цялата придобита информация и документация за подземните богатства, както и създадения интелектуален продукт в Националния геоложки фонд или не предостави придобития веществен материал в 45-дневен срок след приключване на геоложките изследвания в Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, се наказва с глоба, съответно с имуществена санкция, в размер от 1000 до 2000 лв., а при повторно нарушение - в размер от 5000 до 10 000 лв.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Титуляр на разрешение за търсене и проучване или за проучване или концесионер, който възпрепятства достъпа до обекта на контролните органи по чл. 90 или нарушава права при извършване на дейности по

предоставени разрешения за търсене и проучване или за проучване или концесии за добив, се наказва с глоба или с имуществена санкция от 5000 до 10 000 лв.

(5) В случаите по ал. 2 наред с глобата или имуществената санкция наказващият орган постановява и отнемане в полза на държавата на добитите количества подземни богатства, както и на техническите средства, с които са извършени добивът и транспортирането им. Когато нарушителят се е разпоредил с добитите количества подземни богатства, наказващият орган постановява отнемане в полза на държавата на тяхната парична равностойност.

Чл. 94. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) Който не изпълнява задълженията по опазване на земните недра чрез рационалното използване на подземните богатства или извършва депониране на минни отпадъци без разрешително по [чл. 22г, ал. 2](#) и/или план за управление по [чл. 22д](#), се наказва с глоба или с имуществена санкция от 50 000 до 500 000 лв.

(2) Който не спазва условията на издадено разрешително по [чл. 22е](#) и/или утвърден план за управление по [чл. 22д](#), се наказва с глоба или с имуществена санкция от 5000 до 50 000 лв.

(3) При повторно нарушение по ал. 1 и 2, ако не е предвидено по-тежко наказание, глобата или имуществената санкция е в троен размер.

Чл. 95. (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) (1) Нарушенията по [чл. 93](#) и [94](#) се установяват с актове на длъжностни лица на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

(2) Нарушенията по [чл. 93, ал. 1 и 2](#) могат да бъдат установявани и с актове на оправомощени от кмета длъжностни лица от общинската администрация, на чиято територия се извършва нарушението.

(3) Наказателните постановления се издават от министъра на икономиката, енергетиката и туризма или от оправомощени от него длъжностни лица.

(4) Нарушенията по [чл. 93, ал. 4](#) се установяват и с актове на длъжностни лица от Министерството на околната среда и водите или Министерството на културата, като наказателните постановления се издават от съответния министър или от оправомощени от него длъжностни лица.

Чл. 96. (1) (Доп. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Който с действие или бездействие наруши изискванията за техническа безопасност и безопасност на труда или създаде опасност за здравето на работещите по [чл. 83, ал. 2, т. 5](#), се наказва с глоба или имуществена санкция от 5 хил. лв. до 50 хил. лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

(2) Нарушенията по ал. 1 се установяват с актове на длъжностни лица на Министерството на труда и социалната политика, а наказателните постановления се издават от министъра на труда и социалната политика или от упълномощени от него длъжностни лица.

Чл. 97. Производството по налагане на административните наказания и по обжалване на наказателните постановления се извършва по реда на [Закона за административните нарушения и наказания](#).

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на закона:

1. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) "геоложко откритие" е наличие на находище на подземно богатство, установено в резултат на дейности по разрешение за търсене и проучване или за проучване, което се характеризира с оценка на ресурсите му.

2. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) "дейности по предоставени разрешения за търсене и проучване или за проучване или по концесии за добив" са всички дейности, свързани с търсенето, проучването, разкриването, подготовката за добив, добива и първичната преработка на полезните изкопаеми, за които е издадено разрешението или концесията и които се извършват в съответствие с условията и реда на разрешението, концесията и съответния договор.

3. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "дейности, несвързани с търсене, проучване, добив и първична преработка на подземни богатства" са съхраняване на отпадъци в земните недра, използване на участъци от земните недра за резервоари на въгледороди, инженерна дейност от национално значение - строителство на тунели, магистрални пътища, тръбопроводи за пренос на въгледороди и други.

4. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "добив" е цялостният технологичен процес на извличане на твърди, течни и газообразни полезни изкопаеми от земните недра, включително и чрез преобразуване на естественото им състояние.

5. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "запаси" са определени количества или обеми полезни изкопаеми в находището на подземни богатства, които технически е възможно, екологосъобразно и икономически изгодно да бъдат предмет на добив.

6. "земни недра" са достъпните за човешката дейност части на земната кора (литосферата).

7. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "кариера" е съвкупност от минни изработки за открит добив и съоръжения за преработка на подземни богатства.

8. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "кондиции" е съвкупност от изисквания към качеството и количеството на подземните богатства в находището, съобразени с минно-техническите, екологичните и икономическите условия за експлоатацията им.

9. (отм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.)

10. "метални полезни изкопаеми" са природни минерални суровини, съдържащи метали или метални съединения в количества и вид, пригоден за тяхното технологично извличане и промишлено използване.

11. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "мина" е производствена единица (предприятие), включваща един или няколко обекти за добив по открит, подземен или комбиниран способ и съоръжения за първична преработка на подземни богатства.

12. "минен район" е площта на находището, в която е мината, разширена с необходимата територия от технологично естество за нормалното функциониране на мината.

13. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "находище на подземни богатства" е природно или техногенно струпване на минерални и органични вещества (полезни изкопаеми), което при определени технически, екологични и финансово-икономически условия може да бъде предмет на добив.

14. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "неметални полезни изкопаеми" са природни минерални суровини, които в тяхното естествено състояние след добив или във вид на отделни минерали или химични съединения, извлечени от тях, могат да се използват в материалното производство.

15. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "нефт и природен газ" са всички природни течни и газообразни въгледороди в земните недра.

16. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "опазване на земните недра" е спазване на определените с нормативните актове изисквания и ред за ползването на земните недра,

както и на изискванията за разумното и рационалното използване на подземните богатства при проучването, добива и първичната им преработка.

17. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "оптимално извличане" е възможно най-пълното извличане на запасите и ресурсите на подземни богатства от находищата при добива им, както и на съдържащите се в тях полезни компоненти и елементи при първичната им преработка чрез прилагане на подходящи и екологосъобразни технологии.

18. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "отделни части (участъци) от находище" са обособени части от находище на подземни богатства с установени запаси и/или ресурси, които могат да бъдат предоставяни самостоятелно за добив чрез концесия, при спазване на изискванията за опазване на земните недра, околната среда и безопасността на труда.

19. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) "търговско откритие" е находище на подземни богатства, открито и регистрирано в резултат на дейности по разрешение за търсене и проучване или за проучване, на място и в момент, когато неговата разработка, добивът и преработката на полезни изкопаеми от него са икономически изгодни, екологосъобразни и имат търговска стойност по актуални пазарни критерии.

20. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) "площ на разрешението" е площта, върху която са предоставени права за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства.

21. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "подземни богатства" са природни твърди, течни и газообразни минерални и органични образувания в земните недра и минните отпадъци от проучването, добива и първичната им преработка, които е възможно да бъдат използвани в материалното производство.

22. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) "ползване на земята по предназначение на разрешение" е преминаване през имота или временно настаняване и извършване на дейности за нуждите на търсенето и проучването или на проучването.

23. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "първична преработка" или "преработка" са механични, физични, биологични, термични или химически процеси или комбинация от процеси, извършвани върху добити подземни богатства с цел извличане или създаване на полезни компоненти и елементи, включително промени в размера, класифициране, сепариране, филтруване и излужване, с изключение на топене, термични производствени процеси (без производство на негасена вар) и всички металургични процеси.

24. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) "минни отпадъци" са технологичните отпадъци от проучването, добива и преработката на подземни богатства, натрупани в резултат на дейности по разрешение за търсене и проучване или за проучване или по концесии за добив; минни отпадъци са и всички шлаки от металургията, сгурия и пепели от топлоелектрически и термични централи, фосфогипс, пиритни угарки, унос, шламове и други, натрупани до влизането в сила на този закон, които не са собственост на физически или на юридически лица.

25. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) "проучвателни операции" са дейностите, провеждани в изпълнение на придобито разрешение за търсене и проучване или за проучване и на сключен договор, с оглед откриване на находище и неговата оценка, както и характеристиката и вероятното му поведение по време на добив, включващи: геоложки, геофизични, геохимични и други необходими специализирани наблюдения, анализи и изследвания, сондиране или минни изработки, тяхното удълбочаване, напускане или завършване, технологични изпитвания, както и свързани с това непредвидени операции.

26. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) "разходи за търсене и проучване или за проучване" са разходите, разноските и задълженията, направени при изпълнението на проучвателните операции.

27. "разходи за разработка" са разходите, разноските и задълженията, направени от концесионера при разработката на находището преди преминаване към постоянен добив.

28. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "ресурси" са вероятните количества или обеми от полезни изкопаеми в находището, които не са оконтурени и доказани достатъчно убедително с извършените геологопроучвателни работи или за които липсва достатъчна техническа, технологична, екологична и икономическа оценка, необходима за проектиране и извършване на добив.

29. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "строителни материали" са разнообразни естествени магмени, метаморфни и седиментни скали и скални разновидности, които се използват за строителни цели в естествен вид или след преработка.

30. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "твърди горива" са всички твърди органични енергийни и технологични образувания, като торф, въглища, битумолити и други.

31. "титуляр на разрешение" или "концесионер" е всяко физическо или юридическо лице, което извършва дейности в Република България по силата на дадено разрешение или предоставена концесия в съответствие с този закон и други приложими закони.

32. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "търсене и проучване и проучване" е съвкупност от дейности, насочени към търсене, откриване, проучване и оценка на находища на подземни богатства с цел определяне на тяхното пространствено положение, количество или обем, качество и други геолого-икономически, минно-технически, технологични и екологични параметри, необходими за проектиране и извършване на добив.

33. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "скалнооблицовъчни материали" са естествени седиментни, магмени или метаморфни скали и скални разновидности с изразен рисунък и декоративни качества.

34. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "инфраструктура на находище на подземни богатства" са подходните пътища към находището, разкриващите изработки (шахти и щолни) и други, свързани с дейностите по концесията.

35. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "повторно нарушение" е нарушението, извършено след влизането в сила на наказателно постановление, с което нарушителят е наказан за същото по вид нарушение.

36. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "техничко-икономическа оценка" е цялостен анализ на наличната инженерно-геоложка, техническа, технологична, екологична, икономическа и правна информация и включва определянето на целесъобразността от бъдещи инвестиционни работи, свързани с проектирането, строителството и производствената дейност на минно-добивното предприятие; тя се основава на детайлно проучени запаси и ресурси, изчислени въз основа на технико-икономически обосновани и екологично съобразени кондиции.

37. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "геолого-икономическа оценка" е предварителен анализ на наличната инженерно-геоложка, техническа, технологична, екологична, икономическа и правна информация и включва обосноваване на необходимостта от инвестиране в геологопроучвателни дейности за перспективни участъци от находището; тя се основава на количествената оценка на установените ресурси на находището и представлява форма на технико-икономически съображения за възможното промишлено значение на ресурсите по аналогия с други находища.

38. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "цялостен работен проект" включва общата концепция за осъществяване на дейностите за срока на разрешението или за срока на концесията и съдържа данни за техния общ обем, техническите и технологичните решения, сроковете за изпълнение на предвижданите геологопроучвателни, миннодобивни и преработвателни дейности, дейностите по консервация, техническа ликвидация и рекултивация, размера на необходимите инвестиции, мерките за опазване на земните недра, околната среда, безопасността и здравето на населението.

39. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "годишен работен проект" включва подробни данни и разчети за техническите и технологичните решения, обема на геологопроучвателните, миннодобивните и преработвателните дейности, дейностите по консервация, техническа ликвидация и рекултивация, размера на необходимите инвестиции, мерките за опазване на земните недра, околната среда, безопасността и здравето на населението.

40. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "съоръжение за минни отпадъци" е всяко пространство, предназначено за събиране или депониране на минни отпадъци в твърда или течна фаза, в разтвор или суспензия за следния период от време:

а) неограничен - за съоръжения от категория "А" и за съоръжения за отпадъци, охарактеризирани като опасни в плана за управление на отпадъците;

б) над 6 месеца - за съоръжения за опасни отпадъци, генерирани непредвидено;

в) над една година - за съоръжения за неопасни, неинертни отпадъци;

г) над 3 години - за съоръжения за незамърсени почви, за неопасни отпадъци от проучването, за отпадъци при добива и преработката на торф и за инертни отпадъци.

41. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "оператор на съоръжение за минни отпадъци" е юридическо или физическо лице, което осъществява проучване, добив и първична преработка на подземни богатства, или упълномощено от него лице, което е отговорно за управлението на минните отпадъци, включително по отношение на временното им съхраняване и за определено време след затварянето на съоръжението за минни отпадъци.

42. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "управление на минните отпадъци" са дейностите по транспортиране, депониране и съхраняване на минни отпадъци, както и изграждането, експлоатацията и закриването на съоръженията за минни отпадъци и осъществяването на последващ мониторинг, поддръжка и технически надзор на закритото съоръжение.

43. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "инертни отпадъци" са тези минни отпадъци, които във времето не търпят значителни физични, химични или биологични промени, не се разтварят, не се излужват, не горят и не реагират по друг физичен или химичен начин, не биодegradират или при контакт с друго вещество не оказват върху него отрицателно въздействие, в резултат на което съществува вероятност то да предизвика замърсяване на околната среда или да навреди на човешкото здраве.

44. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "незамърсена почва" е отделената почва от земната повърхност при проучване и добив, която не съдържа вредни вещества от естествен и/или антропогенен източник, концентрацията на които причинява нарушаване на почвените функции по смисъла на [Закона за почвите](#).

45. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "опасни отпадъци" са тези минни отпадъци, чийто състав и качествени характеристики пораждават риск за човешкото здраве и околната среда, притежават едно или повече свойства, които ги определят като опасни, и/или съдържат компоненти, които ги превръщат в опасни.

46. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "отпадъци от първичната преработка" са твърдите отпадъци или шламове, които остават след преработката на подземните

богатства чрез сепарационни процеси (трошене, смилане, сортиране, флотация и други физико-химични техники), с цел отделяне на полезните компоненти и минерали от общата скална маса.

47. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "голяма авария" е събитие на миннодобивния обект по време на дейността му, включваща и управлението на минните отпадъци, водещо до сериозна опасност за човешкото здраве и околната среда, независимо дали незабавно или с течение на времето, както на миннодобивния обект, така и извън него.

48. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "значителна промяна" е изменение в структурата или дейността на съоръжението за минни отпадъци, което по мнението на органа по чл. 5а може да има значителни негативни въздействия върху човешкото здраве и околната среда.

49. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "засегната общественост" са неправителствените организации, вписани в регистъра по чл. 134 от Закона за опазване на околната среда, както и физически и/или юридически лица, които са засегнати или има вероятност да бъдат засегнати, или имат интерес от приемането на съответното решение.

50. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "хидрохимични данни" са данни за основните химични и физикохимични характеристики на състава на водите и зависимостта им от химични, физични и биологични процеси.

51. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "слабокиселинен разложим цианид" е цианид и цианидни съединения, които могат да се разложат под действието на слаба киселина или на разрежена силна киселина, при определено рН.

52. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "държател на минни отпадъци" е юридическо или физическо лице, от чиято дейност се образуват минни отпадъци или в чието държане те се намират.

53. (нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) "потенциал на откритието" е предварителна и/или детайлна оценка на параметрите на находището и на количеството и качеството на установените в него подземни богатства въз основа на изчислени ресурси и/или запаси.

54. (нова - ДВ, бр. 61 от 2010 г.) "леглата на реките, прилежащите земи на реките и водохранилищата и крайбрежните заливаеми ивици на реките" са земите по смисъла на Закона за водите.

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Този закон въвежда изискванията на Директива 2006/21/ЕО от 15 март 2006 г. на Европейския парламент и на Съвета относно управлението на отпадъците от миннодобивните индустрии и за изменение на Директива 2004/35/ЕО.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. Заварените случаи, при които се осъществява дейност, регламентирана с този закон, се уреждат съгласно неговите разпоредби от датата на влизането му в сила.

§ 3. Лица, осъществяващи дейности за търсене и/или проучване на подземни богатства в срок до три месеца от влизането в сила на този закон, подават молба до органите по чл. 7 за привеждането на дейността при условията и по реда на този закон.

§ 4. В 3-месечен срок от влизането на закона в сила се приемат подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

§ 5. В [чл. 4, ал. 1, т. 1 от Закона за концесиите](#) (обн., ДВ, бр. 92 от 1995 г.; бр. 16 от 1996 г. - Решение № 2 на Конституционния съд от 1996 г.; изм., бр. 44 от 1996 г., бр. 61 и 123 от 1997 г., бр. 93 от 1998 г.) думите "природни" и "търсене, проучване и" се заличават, а думата "тяхното" се заменя с "техния".

§ 6. В [Закона за общинската собственост](#) (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55 от 1997 г., бр. 22 и 93 от 1998 г.) [чл. 69, т. 3](#) се изменя така:

"3. инертни и други материали, които се използват за задоволяване на строителните нужди на населението и се добиват по кариерен способ в обеми не по-големи от 10 000 куб. м годишно;"

§ 7. Този закон отменя [Закона за мините и кариерите](#) (обн., Изв., бр. 92 от 1957 г.; попр., бр. 17 от 1958 г.; изм. и доп., бр. 68 от 1959 г., бр. 104 от 1960 г.; ДВ, бр. 84 от 1963 г., бр. 27 от 1973 г., бр. 36 от 1979 г., бр. 27 и 56 от 1986 г., бр. 35 от 1996 г., бр. 11 от 1998 г.).

§ 8. В [Закона за морските пространства на Република България](#) (обн., ДВ, бр. 55 от 1987 г.; изм., бр. 11 и 59 от 1998 г.) [чл. 43](#) се отменя.

§ 9. Изпълнението на закона се възлага на Министерския съвет.

Законът е приет от XXXVIII Народно събрание на 26 февруари 1999 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ТУРИЗМА

(ОБН. - ДВ, БР. 94 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 25.11.2005 Г.)

§ 88. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ АДМИНИСТРАТИВНОПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 30 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 12.07.2006 Г.)

§ 102. В Закона за подземните богатства (обн., ДВ, бр. 23 от 1999 г.; изм., бр. 28 от 2000 г., бр. 108 от 2001 г., бр. 47 от 2002 г., бр. 86 от 2003 г., бр. 28 и 94 от 2005 г.) се правят следните изменения:

.....
2. Навсякъде думите "Закона за административното производство" се заменят с "Административнопроцесуалния кодекс".
.....

§ 142. Кодексът влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. дял трети, [§ 2, т. 1](#) и [§ 2, т. 2](#) - относно отмяната на глава трета, раздел II "Обжалване по съдебен ред", [§ 9, т. 1 и 2](#), [§ 11, т. 1 и 2](#), [§ 15](#), [§ 44, т. 1 и 2](#), [§ 51, т. 1](#), [§ 53, т. 1](#), [§ 61, т. 1](#), [§ 66, т. 3](#), [§ 76, т. 1 - 3](#), [§ 78](#), [§ 79](#), [§ 83, т. 1](#), [§ 84, т. 1 и 2](#), [§ 89, т. 1 - 4](#), [§ 101, т. 1](#), [§ 102, т. 1](#), [§ 107](#), [§ 117, т. 1 и 2](#), [§ 125](#), [§ 128, т. 1 и 2](#), [§ 132, т. 2](#) и [§ 136, т. 1](#), както и [§ 34](#), [§ 35, т. 2](#), [§ 43, т. 2](#), [§ 62, т. 1](#), [§ 66, т. 2 и 4](#), [§ 97, т. 2](#) и [§ 125, т. 1](#) - относно замяната на думата "окръжния" с "административния" и замяната на думите "Софийския градски съд" с "Административния съд - град София", които влизат в сила от 1 март 2007 г.;

2. [параграф 120](#), който влиза в сила от 1 януари 2007 г.;

3. [параграф 3](#), който влиза в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОН ЗА КОНЦЕСИИТЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 36 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.07.2006 Г.)

§ 23. Законът влиза в сила от 1 юли 2006 г., с изключение на [чл. 42, ал. 3](#) и [чл. 58, ал. 4](#), които влизат в сила от датата на присъединяване на Република България към Европейския съюз.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ

(ОБН. - ДВ, БР. 37 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.07.2006 Г.)

§ 160. Законът влиза в сила от 1 юли 2006 г. с изключение на [§ 12, т. 1, буква "а"](#) (относно т. 2) и буква "ж" (относно изречение второ), [§ 13, т. 1, буква "в"](#), [§ 20, т. 2, буква "в"](#) (в частта относно уведомяването на Европейската комисия за промени в списъците) и буква "и" (относно т. 17 - 22), [§ 46, т. 4](#) (относно ал. 7), [§ 47](#), [§ 78, т. 3](#) (относно изречение второ) и [§ 125](#), които влизат в сила от 1 януари 2007 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

(ОБН. - ДВ, БР. 55 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 06.07.2007 Г.)

§ 28. В Закона за подземните богатства (обн., ДВ, бр. 23 от 1999 г.; изм., бр. 28 от 2000 г., бр. 108 от 2001 г., бр. 47 от 2002 г., бр. 86 от 2003 г., бр. 28 и 94 от 2005 г., бр. 30, 36 и 37 от 2006 г.) се правят следните изменения и допълнения:

.....
2. Навсякъде в закона думите "министърът на енергетиката и енергийните ресурси" и "министърът на промишлеността" се заменят с "министърът на икономиката и енергетиката".
.....

§ 31. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на разпоредбите на [§ 26, т. 1, 2, 3, 4, 5 и 6](#), които влизат в сила от 1 юли 2007 г., и на разпоредбата на [§ 27](#), която влиза в сила от 1 януари 2008 г.

**Допълнителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
ПОДЗЕМНИТЕ БОГАТСТВА**

(ОБН. - ДВ, БР. 70 ОТ 2008 Г.)

§ 84. Навсякъде в закона:

1. Думите "Национален геофонд" и "Националния геофонд" се заменят съответно с "Национален геоложки фонд" и "Националния геоложки фонд".

2. Думите "геоложката и техническата информация" и "геоложка и техническа информация" се заменят съответно с "информацията и документацията" и "информация и документация".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
ПОДЗЕМНИТЕ БОГАТСТВА**

(ОБН. - ДВ, БР. 70 ОТ 2008 Г.)

§ 85. Подзаконовите нормативни актове се издават в 6-месечен срок от влизането в сила на този закон.

§ 86. Процедурите, започнали до влизането в сила на този закон, се приключват по досегашния ред в срок две години от влизането му в сила.

§ 87. Концесионерите по сключени към датата на влизане в сила на този закон концесионни договори запазват правата и задълженията си при условията на сключените договори до изтичане срока на концесията.

§ 88. (1) В срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон всички притежатели на минни отпадъци привеждат дейността си в съответствие със закона.

(2) Съществуващите съоръжения за минни отпадъци се привеждат в съответствие с изискванията на този закон до 1 май 2012 г.

(3) Разпоредбата на [чл. 22з](#) влиза в сила от 1 май 2014 г.

§ 89. Разпоредбата на [чл. 22д, ал. 3](#) се прилага, както следва:

1. за съоръжения за минни отпадъци, въведени в експлоатация след 1 май 2008 г., концентрацията на слабокиселинния разложим цианид не трябва да надвишава 10 mg/kg;

2. за действащи съоръжения за минни отпадъци концентрацията на слабокиселинния разложим цианид се намалява поетапно, като не надвишава следните стойности:

а) от 1 май 2008 г. до 1 май 2013 г. - 50 mg/kg;

б) от 1 май 2013 г. до 1 май 2018 г. - 25 mg/kg;

в) след 1 май 2018 г. - 10 mg/kg.

§ 90. (1) Разпоредбите на [глава осма](#) "Управление на минните отпадъци" от Част първа не се прилагат за съоръжения за минни отпадъци, закрити към 1 май 2008 г.

(2) Закриването на съоръжения за минни отпадъци, експлоатацията на които е преустановена преди 1 май 2006 г., което трябва да приключи до 31 декември 2010 г., се осъществява по досегашния ред съгласно утвърдените работни проекти за ликвидация и рекултивация.

(3) Изпълнителната агенция по околна среда до 1 май 2012 г. изготвя опис на закритите съоръжения за минни отпадъци, разположени на територията на Република България, включително изоставените съоръжения, които причиняват сериозни отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве.

§ 91. (1) Когато към датата на влизане в сила на този закон има сключен договор за концесия за добив на подземни богатства по отменената [ал. 2 на чл. 3](#), функциите на общинския съвет се прехвърлят на Министерския съвет, а функциите на кмета на община - на министъра на регионалното развитие и благоустройството. В тези случаи концесионерите запазват правата и задълженията по сключения концесионен договор, освен ако не противоречат на този закон.

(2) Когато към датата на влизане в сила на този закон има предприети действия за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства, освен в случаите по [§ 4](#), [4а](#) и [4б](#) от преходните и заключителните разпоредби на Закона за концесиите, процедурата се довършва по реда, определен с този закон. Когато действията са за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства по отменената [ал. 2 на чл. 3](#), процедурата се довършва от министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(3) Кметовете на общини представят на министъра на регионалното развитие и благоустройството:

1. в 7-дневен срок от влизането в сила на закона оригиналните документи за довършване на процедурата в случаите по ал. 2, изречение второ;

2. в тримесечен срок от влизането в сила на закона:

а) актовете за общинска собственост за подземни богатства, съставени на основание [§ 7, т. 2](#) от преходните и заключителните разпоредби на Закона за местното самоуправление и местната администрация и на основание на отменената [ал. 2 на чл. 3](#);

б) оригиналите на сключените договори за концесия за добив на подземни богатства по отменената [ал. 2 на чл. 3](#) с всички приложения и допълнителни споразумения към тях, както и оригиналите, съдържащи се в досиетата на предоставените концесии.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

(ОБН. - ДВ, БР. 19 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 10.04.2009 Г.)

§ 44. Законът влиза в сила от 10 април 2009 г., с изключение на чл. 114, ал. 2 и чл. 126, които влизат в сила от 10 април 2010 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ТУРИЗМА

(ОБН. - ДВ, БР. 82 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 16.10.2009 Г.)

§ 59. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА**

(ОБН. - ДВ, БР. 46 ОТ 2010 Г., В СИЛА ОТ 18.06.2010 Г.)

§ 40. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
ПОДЗЕМНИТЕ БОГАТСТВА**

(ОБН. - ДВ, БР. 100 ОТ 2010 Г.)

§ 102. (1) Министерският съвет приема стратегията по [чл. 7, ал. 1](#) в срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон.

(2) Министерският съвет приема подзаконовите нормативни актове по прилагането на Закона за подземните богатства и привежда действащите подзаконови нормативни актове в съответствие с този закон в срок до 6 месеца от влизането му в сила.

§ 103. (1) Устройствените правилници на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, на Министерството на околната среда и водите и на Министерството на регионалното развитие и благоустройството се привеждат в съответствие с този закон в срок до два месеца от влизането му в сила.

(2) Министърът на финансите да извърши необходимите корекции по бюджетите на Министерството на околната среда и водите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството и Министерството на икономиката, енергетиката и туризма за 2010 г., считано от влизането в сила на промените в устройствените правилници по ал. 1.

(3) Трудовите и служебните правоотношения на служителите на Министерството на околната среда и водите и Министерството на регионалното развитие и благоустройството, осъществяващи функции по Закона за подземните богатства, преминават към Министерството на икономиката, енергетиката и туризма при условията и по реда на [чл. 87а](#) от Закона за държавния служител и [чл. 123](#) от Кодекса на труда и в съответствие с устройствените правилници на администрациите.

§ 104. (1) Наличната към датата на влизането в сила на този закон информация и документация във връзка с поддържането на Националния геоложки фонд и специализираните карти и регистри, включително в електронен вид, се предава на министъра на икономиката, енергетиката и туризма в срок до два месеца от влизането в сила на този закон.

(2) Министерът на икономиката, енергетиката и туризма организира създаването на електронна база данни за Националния геоложки фонд в срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон.

(3) Министерът на икономиката, енергетиката и туризма осигурява поддържането на актуална информация за хода на всички процедури по този закон на интернет страницата на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

§ 105. (1) В срок до два месеца от влизането в сила на този закон министърът на околната среда и водите и министърът на регионалното развитие и благоустройството предават на министъра на икономиката, енергетиката и туризма всички преписки по заявления и открити процедури, свързани с предоставяне на разрешения за търсене и проучване или за проучване и на концесии за добив, които не са приключили.

(2) Процедурите, започнали до влизането в сила на този закон, се довършват от министъра на икономиката, енергетиката и туризма по досегашния ред.

(3) Процедурите по [глава шеста](#) от Закона за опазване на околната среда за инвестиционни предложения за добив и първична преработка на подземни богатства, започнали при издадено удостоверение за търговско откритие по действащия към 8 август 2008 г. ред по Закона за подземните богатства или по предоставена концесия, се приключват по реда, действащ до 8 август 2008 г. В случаите, когато решението на компетентния орган по околна среда е за неодобряване на инвестиционното предложение, предоставената концесия се прекратява, а удостоверението за търговско откритие се обезсилва.

§ 106. (1) Концесионерите и титулярите на разрешения по сключени към датата на влизане в сила на този закон концесионни договори и договори за търсене и проучване и за проучване запазват правата и задълженията си при условията на сключените договори.

(2) Контролът по сключените към датата на влизането в сила на този закон договори за търсене и проучване и за проучване и за добив на подземни богатства се осъществява от министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

(3) В срок до два месеца от влизането в сила на този закон министърът на околната среда и водите и министърът на регионалното развитие и благоустройството предават на министъра на икономиката, енергетиката и туризма всички контролни и архивни досиета на сключени договори за търсене и проучване и за проучване и на концесии за добив.

§ 107. (1) Операторите на съоръжения за минни отпадъци по действащи към момента на влизането в сила на този закон разрешения за търсене и проучване или за проучване или концесии за добив, както и всички физически или юридически лица, в чието държане се намират съоръжения за минни отпадъци, представят в Министерството на икономиката, енергетиката и туризма в срок до една година от влизането в сила на този закон искане за утвърждаване на план за управление на минните отпадъци или издаване на разрешително за управление на минни отпадъци, съхранявани в съоръжения от категория "А".

(2) За утвърждаване на плана за управление на минните отпадъци операторите представят:

1. план за управление на минните отпадъци по [чл. 22д](#);
2. доклад за оценка на риска от минните отпадъци и съоръженията за тяхното съхраняване по [чл. 22б, ал. 5](#).

(3) За издаване на разрешително за управление на минни отпадъци, съхранявани в съоръжения от категория "А", операторите представят и предложение за финансово обезпечение по [чл. 22з.](#)

(4) Мониторингът на всички закрити по реда на [Постановление № 74 на Министерския съвет от 1998 г. за ликвидиране на последствията от добива и преработката на уранова суровина](#) (обн., ДВ, бр. 39 от 1998 г.; изм., бр. 48 от 2000 г., бр. 78 от 2005 г., бр. 108 от 2007 г. и бр. 93 от 2009 г.), [Постановление № 140 на Министерския съвет от 1992 г. за реструктуриране на рудодобива и поетапно закриване на неефективни производствени мощности](#) (обн., ДВ, бр. 61 от 1992 г.; изм., бр. 69 от 1992 г., бр. 54, 91 и 107 от 1993 г.; попр., бр. 2 от 1994 г.; изм., бр. 87 от 1994 г., бр. 19 от 1995 г., бр. 16 от 1996 г., бр. 42 от 1997 г., бр. 98 от 1998 г., бр. 75 и 112 от 1999 г., бр. 36 и 101 от 2000 г., бр. 62 от 2003 г. и бр. 2 и 93 от 2009 г.) и [Постановление № 195 на Министерския съвет от 2000 г. за техническа ликвидация, консервация и преодоляване на вредните последици при прекратяване или ограничаване на производствената дейност във въгледобива](#) (обн., ДВ, бр. 81 от 2000 г.; изм., бр. 18 от 2001 г., бр. 74 от 2002 г., бр. 78 от 2005 г., бр. 42 от 2007 г. и бр. 93 от 2009 г.) съоръжения за минни отпадъци се осъществява от съответните еднолични търговски дружества със средства от държавния бюджет чрез възлагане по реда на [Закона за обществените поръчки](#) и при спазване разпоредбите на наредбата по [чл. 22к.](#)

(5) В срок до една година от влизането в сила на този закон областните управители, на чиято територия са разположени закрити съоръжения за минни отпадъци, извън случаите по ал. 4, чийто оператор е неизвестен, внасят в Министерството на икономиката, енергетиката и туризма искане за утвърждаване на план за собствен мониторинг.

(6) Мониторингът върху съоръженията по ал. 5 се осъществява от областния управител, на чиято територия е разположено съоръжението, съвместно със съответната регионална инспекция по околната среда и водите чрез възлагане по реда на [Закона за обществените поръчки](#) и при спазване разпоредбите на наредбата по [чл. 22к.](#)

§ 108. (1) Когато към датата на влизането в сила на този закон има сключен договор за концесия за добив на подземни богатства по отменената с [§ 3](#) на Закона за изменение и допълнение на Закона за подземните богатства (ДВ, бр. 70 от 2008 г.) ал. 2 на [чл. 3](#) и не са изпълнени задълженията по [§ 91](#) от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за подземните богатства (ДВ, бр. 70 от 2008 г.), функциите на общинския съвет се прехвърлят на Министерския съвет, а функциите на кмета на община - на министъра на икономиката, енергетиката и туризма. В тези случаи концесионерите запазват правата и задълженията по сключения концесионен договор, освен ако противоречат на този закон.

(2) Кметовете на общини, които не са изпълнили действията по [§ 91, ал. 3](#) от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за подземните богатства (ДВ, бр. 70 от 2008 г.), представят на министъра на икономиката, енергетиката и туризма в срок до 31 май 2011 г.:

1. оригиналните документи за довършване на производството, в случаите когато действията са за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства по отменената ал. 2 на [чл. 3](#);

2. актовете за общинска собственост за подземни богатства, съставени на основание [§ 7, т. 2](#) от преходните и заключителните разпоредби на Закона за местното самоуправление и местната администрация и на основание на отменената ал. 2 на [чл. 3](#);

3. оригиналите на сключените договори за концесия за добив на подземни богатства по отменената ал. 2 на [чл. 3](#) с всички приложения и допълнителни споразумения към тях, както и оригиналите, съдържащи се в досиетата на предоставените концесии.

§ 109. [Параграф 66, т. 1, буква "а"](#) влиза в сила от 1 юли 2011 г., а [§ 66, т. 2](#) влиза в сила от 1 януари 2011 г.

Релевантни актове от Европейското законодателство
[ДИРЕКТИВА 94/22/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА](#)
от 30 май 1994 година